

Załącznik do Uchwały 553/546/24
Zarządu Województwa Pomorskiego
z dnia 9 maja 2024 roku

SAMORZĄD WOJEWÓDZTWA POMORSKIEGO

**Sprawozdanie z realizacji
Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego
z organizacjami pozarządowymi
za rok 2023**

Na podstawie art. 5a ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. z 2023 r. poz. 571) oraz § 10 ust. 5 załącznika do Uchwały nr 600/XLVIII/22 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 28 listopada 2022 roku w sprawie uchwalenia Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2023

Gdańsk 2024

Spis treści

Wstęp	2
Cel szczegółowy 1: Poprawa integracji sektora obywatelskiego oraz wzrost znaczenia i siły instytucjonalno-operacyjnej pomorskich organizacji pozarządowych, m.in. poprzez wzmocnienie działań na rzecz ich niezależności finansowej, poszerzenie sieci współpracy federacji, ciał dialogu społecznego oraz partnerstw	6
Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie kompetencji przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społeczności lokalnych w zakresie dialogu obywatelskiego, procesu konsultacji społecznych oraz możliwości wymiany tej wiedzy, jak również w zakresie stosowania odpowiedzialnych zamówień publicznych.	16
Cel szczegółowy 3: Wspieranie potencjału organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych na działania obywatelskie z różnych źródeł, w tym z funduszy europejskich w okresie programowania 2021-2027	20
Cel szczegółowy 4: Wzmacnianie rozwoju partnerskiej współpracy pomiędzy JST, NGO i biznesem poprzez wdrażanie nowych narzędzi współpracy wzmacniających działania NGO oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie ww. współpracy	24
Cel szczegółowy 5: Edukowanie w realizacji zadań publicznych	37
Cel szczegółowy 6: Ułatwianie mieszkańcom Pomorza dostępu do usług społecznych, w szczególności w sytuacjach nieprzewidzianych zdarzeń kryzysowych	38
Cel szczegółowy 7: Tworzenie dla mieszkańców Pomorza warunków do aktywności obywatelskiej, zgodnie z zasadami równego traktowania – bez względu na płeć, wyznanie, sprawność, pochodzenie etniczne i narodowe, czy wiek, w szczególności w warunkach zagrożenia epidemicznego i innych nieprzewidzianych zdarzeń kryzysowych	40
Podsumowanie	49
Wnioski	51

Wstęp

Sprawozdanie z realizacji „Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2023” (zwanego dalej Programem), uchwalonego przez Sejmik Województwa Pomorskiego Uchwałą nr 745/LIX/23 w dniu 27 listopada 2023 r., zostało przygotowane przez Biuro ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi w Regionalnym Ośrodku Polityki Społecznej. Sprawozdanie przygotowano w terminie od 26 lutego 2024 r. do 26 kwietnia 2024 r. na podstawie narzędzi określonych w § 10 Programu.

Do przygotowania sprawozdania wykorzystano materiały własne oraz pozyskane z departamentów Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku oraz Pomorskiego Funduszu Pożyczkowego, w postaci wypełnionego kwestionariusza ankiety. Departamenty w liczbie 13, Wojewódzki Urząd Pracy oraz Pomorski Fundusz Pożyczkowy (jednostki odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań i działań wymienionych w Programie) otrzymały do wypełnienia kwestionariusz ankiety, który w wyznaczonym terminie został wypełniony i zwrócony. Pozyskano również informacje na temat współpracy jednostek organizacyjnych Samorządu Województwa Pomorskiego z partnerami społecznymi oraz informacje nt. udziału organizacji pozarządowych w aplikowaniu o środki w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, a także o przygotowaniach do obecnie trwającej perspektywy 2021-2027.

Informacje zawarte w sprawozdaniu zostały ujęte w odniesieniu do celów szczegółowych Programu.

1. Cele Programu

Zrealizowano cel główny współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi w roku 2023: wzmocnienie i maksymalne wykorzystanie potencjału obywatelskiego mieszkańców Pomorza wynikającego z ich zasobów i zaangażowania, opartego na wartościach, w tym zasadzie równego traktowania i dostępności poprzez rozwój powszechnego systemu wsparcia tworzonego przez i dla organizacji pozarządowych, poprzez realizację celów szczegółowych:

- 1) poprawa integracji sektora obywatelskiego oraz wzrost siły instytucjonalno-operacyjnej pomorskich organizacji pozarządowych, m.in. poprzez wzmocnienie działań na rzecz ich niezależności finansowej, poszerzenie sieci współpracy federacji, ciał dialogu społecznego oraz partnerstw;
- 2) wzmocnianie kompetencji przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społeczności lokalnych w zakresie dialogu obywatelskiego, procesu konsultacji społecznych oraz możliwości wymiany tej wiedzy, jak również w zakresie stosowania odpowiedzialnych zamówień publicznych;
- 3) wspieranie potencjału organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych na działania obywatelskie z różnych źródeł, w tym z funduszy europejskich w okresie programowania 2021-2027;
- 4) wzmocnianie rozwoju partnerskiej współpracy pomiędzy JST, NGO i biznesem poprzez wdrażanie nowych narzędzi współpracy wzmocniających działania NGO oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie ww. współpracy;
- 5) edukowanie w zakresie realizacji zadań publicznych;

- 6) ułatwianie mieszkańcom Pomorza dostępu do usług społecznych, w szczególności w sytuacjach nieprzewidzianych zdarzeń kryzysowych;
- 7) tworzenie dla mieszkańców Pomorza warunków do aktywności obywatelskiej, zgodnie z zasadami równego traktowania – bez względu na płeć, wyznanie, sprawność, pochodzenie etniczne i narodowe, czy wiek, w szczególności w warunkach zagrożenia epidemicznego i innych nieprzewidzianych zdarzeń kryzysowych.

2. Formy współpracy

Współpraca finansowa pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi odbywała się na zasadach i w trybach określonych w powszechnie obowiązujących przepisach, w tym w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w formie:

- a) powierzenia wykonania zadań publicznych wraz z udzieleniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
- b) wspierania wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji.

Współpraca pozafinansowa pomiędzy Samorządem a organizacjami pozarządowymi odbywała się w następujących formach:

- 1) wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działań oraz promowanie działalności organizacji i współpracy z Samorządem poprzez publikowanie na stronach internetowych Samorządu oraz na portalu regionalnym ważnych informacji, dotyczących zarówno działań samorządu, jak i organizacji pozarządowych, w tym informacji o planowanych posiedzeniach Komisji Sejmiku, na których dyskutowane będą projekty aktów prawa miejscowego w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych a także wydarzeń wynikających z realizowanych zadań publicznych;
- 2) konsultowanie z organizacjami pozarządowymi projektów aktów normatywnych w dziedzinach dotyczących działalności statutowej organizacji pozarządowych oraz dokumentów o charakterze programowym i strategicznym, dotyczących szeroko rozumianej aktywności obywatelskiej;
- 3) konsultowanie projektów aktów normatywnych dotyczących sfery zadań publicznych, o których mowa w art. 4 ustawy z PRDPP;
- 4) tworzenie wspólnych zespołów międzysektorowych o charakterze doradczym lub inicjatywnym;
- 5) realizacja wspólnych przedsięwzięć, w tym:
 - a) organizacja konferencji, szkoleń, seminariów, warsztatów, sesji, debat, festiwali, spektakli, konkursów, wystaw, plenerów, przeglądów, zawodów, imprez;
 - b) współpraca przy świadczeniu usług na rzecz lokalnej społeczności;
 - c) otwarte spotkania przedstawicieli organizacji pozarządowych i samorządu dotyczące bieżących problemów i potrzeb mieszkańców Województwa;
 - d) projektów partnerskich;
- 6) obejmowanie patronatem Marszałka Województwa Pomorskiego wybranych przedsięwzięć realizowanych przez organizacje pozarządowe;
- 7) spotkania i konsultacje organizacji pozarządowych z osobami odpowiedzialnymi w jednostkach samorządu terytorialnego na terenie województwa za realizację zadań w poszczególnych sferach zadań publicznych;

- 8) pomoc w nawiązywaniu kontaktów i współpracy organizacji pozarządowych w skali regionalnej, ponadregionalnej i międzynarodowej, w szczególności z partnerami o podobnym działaniu w regionach partnerskich;
- 9) udostępnienie sal mieszczących się w siedzibie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, z przeznaczeniem na organizację przedsięwzięć związanych ze statutową działalnością organizacji pozarządowych zgodnie z obowiązującą uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego;
- 10) nieodpłatne przekazanie pomorskim organizacjom pozarządowym w ramach posiadanych zasobów sprzętu komputerowego na realizację zadań publicznych;
- 11) wspólne diagnozowanie problemów i potrzeb organizacji pozarządowych w województwie pomorskim;
- 12) umowa partnerska określonej w art. 28a ust. 1 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (tekst jednolity: Dz.U. z 2023 r. poz. 225) oraz porozumienia albo umowy o partnerstwie określone w art. 33 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020 (tekst jednolity: Dz.U. z 2020 r. poz. 818).

Cele zrealizowane zostały poprzez współpracę finansową i pozafinansową w ramach wskazanych w Programie 18 obszarów współpracy, zgodnych z art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, w tym:

- 1) pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób;
- 2) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej;
- 3) ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej;
- 4) działalności na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 5) promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy;
- 6) działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym;
- 7) działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości;
- 8) działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych;
- 9) nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania;
- 10) kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego;
- 11) wspierania i upowszechniania kultury fizycznej;
- 12) ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego;
- 13) turystyki i krajoznawstwa;
- 14) działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami;
- 15) promocji i organizacji wolontariatu;
- 16) pomocy Polonii i Polakom za granicą;
- 17) przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym;
- 18) działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy, w zakresie określonym w pkt. 1-33 ustawy.

3. Ustawy, na podstawie których zlecano realizację zadań publicznych

- 1) Otwarte konkursy ofert oraz tryb pozakonkursowy:
 - a) ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie,
 - b) ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - c) ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym.
- 2) Inne:
 - a) ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych,
 - b) ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych,
 - c) ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020,
 - d) ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014–2020,
 - e) ustawa z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

4. Wskaźniki realizacji Programu

Podczas realizacji Programu osiągnięto założone wskaźniki efektywności:

- 1) szacunkowa liczba odbiorców realizowanych zadań publicznych: ok. **607 893 osób**;
- 2) liczba organizacji pozarządowych podejmujących zadania publiczne w oparciu o dotacje przekazywane przez samorząd na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego: **260**;
- 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu Województwa na realizację tych zadań” – **11 316 362,00 zł**;
 - a) liczba i różnorodność zadań publicznych realizowanych przy współpracy samorządu województwa i organizacji pozarządowych: - **18 obszarów; w tym 12 obszarów podlegało współpracy finansowej** poprzez zlecenie zadań publicznych na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 4) liczba przedsięwzięć, którym udzielono patronatów Marszałka Województwa Pomorskiego: **52**.

Współpraca Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi w 2023 roku poprzez podejmowane wielokierunkowe i wieloobszarowe działania miała wpływ na wzmocnienie aktywności obywatelskiej i budowanie wspólnoty regionalnej w województwie pomorskim. Współpraca ta była i jest ważnym dla obu sektorów i jest czynnikiem wpływającym na rozwój społeczno-ekonomiczny regionu. Znajduje to potwierdzenie w Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2030, w której podkreślona została waga współpracy i wzmocnienia sektora pozarządowego.

Cel szczegółowy 1: Poprawa integracji sektora obywatelskiego oraz wzrost znaczenia i siły instytucjonalno-operacyjnej pomorskich organizacji pozarządowych, m.in. poprzez wzmocnienie działań na rzecz ich niezależności finansowej, poszerzenie sieci współpracy federacji, ciał dialogu społecznego oraz partnerstw

1. Dialog Obywatelski

- 1) **Pomorska Rada Działalności Pożytku Publicznego (PRDPP)** w 2023 roku (kadencja 2022-2025) obradowała na 4 posiedzeniach, podczas których podejmowała uchwały, wyrażała opinie i rekomendacje o projektach dokumentów strategicznych dotyczących współpracy z organizacjami pozarządowymi w różnych obszarach.

Uchwały:

- a) 1/2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracji trójmiejskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny dwutlenku siarki;
- b) 2/2023 w sprawie desygnowania delegata i jego zastępcy do prac Rady Programowej Regionalnego Programu Strategicznego Bezpieczeństwa Środowiskowego i Energetycznego;
- c) 3/2023 w sprawie wskazania przedstawiciela do Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej;
- d) 4/2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie określenia zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków, położonych na obszarze województwa pomorskiego;
- e) 5/2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego – w części dotyczącej wykazu obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturalnym – Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego, załącznika nr 1 do Uchwały nr 662/458/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 13 czerwca 2023 r.;
- f) 6/2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Planu Ochrony dla Kaszubskiego Parku Krajobrazowego – w części dotyczącej wykazu obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturalnym – Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego, załącznika nr 1 do Uchwały nr 663/458/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 13 czerwca 2023 r.;
- g) 7/2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Darżlubskiej – Załącznika nr 1 do Uchwały nr 1192/488/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 11 października 2023 r.;
- h) 8/2023 w sprawie przeprowadzenia konsultacji projektu uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego – w części dotyczącej wykazu obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym – Załącznik nr 1 do Uchwały nr 1320/497/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 14 listopada 2023 r.

Opinie:

- a) pozytywna opinia dwóch projektów Uchwał w sprawie ograniczenia populacji zwierząt:
- Projekt Uchwały w sprawie ograniczenia populacji zwierząt na terenie użytkowanym przez Batalion Ochrony Bazy w Redzikowie, położonym na terenie gminy Słupsk (kompleks wojskowy Redzikowo), administrowanym przez 6. Wojskowy Oddział Gospodarczy w Ustce – PRDPP rekomendowała, aby w pierwszej kolejności zastosować odłów, a dopiero potem ewentualny odstrzał,
 - Projekt Uchwały w sprawie ograniczenia populacji zwierząt na terenie kompleksu wojskowego Gdynia Pogórze – PRDPP rekomendowała, aby przychylić się do wniosku złożonego przez Rejonowy Zarząd Infrastruktury w Gdyni, w którym mowa jest o zastosowaniu odłowu w przypadku gatunków zwierząt: jenoty, lisy, borsuki i sarny. W przypadku braku możliwości rekomendowała zastosowanie odstrzału. W przypadku dzików rekomendowała odstrzał;
- b) pozytywna opinia PRDPP projektu Regionalnego Planu Działań na rzecz Zatrudnienia dla województwa Pomorskiego na rok 2023;
- c) pozytywna opinia PRDPP projektu Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2024.
- 2) **Kolegium do spraw Dziedzictwa Kulturowo-Historycznego** powołane zostało na mocy uchwały Nr 522/255/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 1 czerwca 2021 roku. W roku 2023 odbyły się trzy posiedzenia Kolegium. Członkowie Kolegium uczestniczyli w licznych obchodach i uroczystościach o charakterze historyczno-rocznicowym na terenie Trójmiasta oraz województwa pomorskiego. **I posiedzenie Kolegium** odbyło się 5 stycznia 2023 r. w restauracji Ołowianka w Gdańsku. Noworoczne spotkanie, które odbyło się na zaproszenie Prezydent Gdańska Aleksandry Dulciewicz, było okazją do złożenia podziękowań członkiniom i członkom stowarzyszeń kombatanckich, osób represjonowanych i organizacji patriotycznych za dotychczasową współpracę oraz aktywny udział w uroczystościach i wydarzeniach historyczno-patriotycznych organizowanych w Gdańsku. Omówiono również wstępny program uroczystości na 2023 rok, najpilniejsze potrzeby organizacji kombatanckich, kwestie lokalowe, w tym dotyczące biur stowarzyszeń i planowanej przeprowadzki do nowej siedziby przy ul. Dolna Brama 8. Uroczyste spotkanie było okazją do złożenia życzeń i wręczenia upominków Panu prof. Jerzemu Grzywaczowi z okazji 95 urodzin. **II posiedzenie Kolegium** odbyło się 28 czerwca 2023 r. w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego w Gdańsku. Głównym tematem posiedzenia było przedstawienie przez Panią Agnieszkę Kapałę-Sokalską – Członkinię Zarządu Województwa Pomorskiego informacji na temat bieżących inwestycji realizowanych w szpitalach marszałkowskich. Zostały również omówione najbliższe terminy uroczystości patriotycznych i skład delegacji Kolegium w okresie urlopowym oraz tematy dotyczące prawidłowego sporządzania dokumentów przekazywanych do archiwum. Główne zasady przedstawiła obecnym na spotkaniu organizacjom Pani dr Jolanta Musiał z Archiwum Państwowego w Gdańsku. Przedstawiciele Stowarzyszenia Niewidomych Cywilnych Ofiar Wojny oraz Związku Sybiraków zaplanowali wspólne spotkania z Panią dr Jolantą Musiał, w celu przygotowania spisów archiwalnych.
- III posiedzenie Kolegium** odbyło się 15 grudnia 2023 r. w Dowództwie Garnizonu Gdańsk. Podczas spotkania z komandorem Tomaszem Laskowskim, dowódcą Garnizonu Gdańsk i 7 Pomorskiej Brygady Obrony Terytorialnej podsumowano efekt współpracy w roku 2023 r., omówiono harmonogram uroczystości państwowych, patriotycznych, wojskowych,

historycznych zaplanowanych na 2024 r. oraz organizację przyszłych wydarzeń. Komandor Tomasz Laskowski zaproponował członkom Kolegium spotkania w Dowództwie Garnizonu Gdańsk raz na kwartał oraz oprawę ceremonialną uroczystości przez wojskową asystę honorową. Kombatanci zgłosili potrzebę transportu dla najstarszych kombatantów i kombatantów z niepełnosprawnościami na uroczystości patriotyczne i kombatanckie. Komandor zapewnił o gotowości pomocy i poprosił o zgłaszanie takich potrzeb.

- 3) **Pomorska Wojewódzka Rada Seniorów** ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny Zarządu Województwa Pomorskiego. Utworzona została uchwałą nr 723/LVII/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 września 2023 r. jako kontynuacja Pomorskiej Rady ds. Polityki Senioralnej powołanej uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego nr 758/246/17 z dnia 17 czerwca 2017 r. Powołana została w celu wzmocnienia i rozwoju regionalnej polityki senioralnej oraz reprezentacji osób starszych i ich aktywizacji w regionie. W 2023 roku członkowie Pomorskiej Rady ds. Polityki Senioralnej:
 - a) stanowili Kapitułę Konkursu o nagrodę Marszałka Województwa Pomorskiego „Pomorskie dla Seniorów”;
 - b) rozeznawali w swoich środowiskach i przedstawiali Pomorskiej Radzie Działalności Pożytku Publicznego propozycje kandydatów do Konkursu pod Honorowym Patronatem Małżonki Prezydenta RP „Razem dla Seniorów”;
 - c) w 6 spotkaniach podejmowali tematy związane ze wspieraniem działań międzypokoleniowych, wzmocnieniem aktywności zawodowej osób 50+, poznaniem możliwości ubiegania się o środki finansowe z NBP na inicjatywy senioralne, medycynę okołoopercyjną, prehabilitacją, aktywnością fizyczną jako najtańszym, najbardziej dostępnym lekarstwem dla ludzi w starszym wieku, Wojewódzkim Programem Rozwoju Ekonomii Społecznej, badaniem PolSenior2 – Rekomendacje Strategiczne dla Rządu i Samorządu oraz White Dinner – propozycje organizacji wydarzenia w 2024 r.;
 - d) członkowie Pomorskiej Rady ds. Polityki Senioralnej aktywnie uczestniczyli w konsultowaniu projektu Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2024.
- 4) **Pomorskie Forum Terytorialne (PFT)** (powołane zostało uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego nr 330/234/13 z dnia 28 marca 2013 r. zmienioną uchwałą nr 400/345/14 z dnia 17 kwietnia 2014 r.), to gremium o charakterze opiniodawczo-konsultacyjnym powołane dla kształtowania i stymulowania debaty regionalnej. Wśród głównych zadań Forum znajdują się: analiza kluczowych procesów i zjawisk zachodzących w regionie z uwzględnieniem oddziaływania polityk i strategii krajowych i wspólnotowych; analiza postępu realizacji i efektów SRWP i RPS oraz formułowanie opinii i rekomendacji w zakresie prowadzenia polityki rozwoju regionu. W 2023 r. zmieniono formułę działania dotychczasowego Forum, nowa została określona w uchwale Nr 1235/491/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 24 października 2023 r. w sprawie określenia zasad, trybu funkcjonowania i składu Pomorskiego Forum Terytorialnego. Na mocy Uchwały znacząco poszerzono skład Forum wyodrębniając Radę Strategii (do której zaproszono przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, partnerów społecznych i gospodarczych, organizacji pozarządowych, instytucji naukowych oraz badawczych i rozwojowych) oraz grupę doradców strategicznych. Pod koniec 2023 r. dokonano wyboru nowych członków, a pierwsze spotkanie Forum odbędzie się w I kwartale 2024 r.
- 5) **Zespół Międzysektorowy** to ciało doradcze składające się z przedstawicieli Pomorskiej Rady Organizacji Pozarządowych, Pomorskiej Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz

przedstawicieli Biura ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi UMWP. Zespół pracował na 4 posiedzeniach nad projektem Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2024 oraz wypracowywaniem nowych narzędzi współpracy.

- 6) **Pomorska Grupa Robocza ds. Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich** (PGR ds. KSOW; 1 zespół) to organ opiniotawczo-doradczy Zarządu Województwa Pomorskiego w zakresie funkcjonowania Krajowej Sieci Obszarów Wiejskich (KSOW), w tym realizacji zasad partnerstwa we wdrażaniu pomocy z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w skład którego wchodzi przedstawiciele administracji rządowej i samorządowej, reprezentanci organizacji i instytucji zaangażowanych w rozwój obszarów wiejskich, w tym organizacji pozarządowych z terenu województwa pomorskiego. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach PGR ds. KSOW w 2023 roku dotyczyła wymiany wiedzy i doświadczeń dotyczących realizacji projektów związanych z rozwojem obszarów wiejskich oraz opiniowania dokumentów istotnych dla wdrażania KSOW (plan działania, plany operacyjne, informacje i sprawozdania z realizacji tych planów).
- 7) **Pomorska Rada Ekspertów ds. Przeciwdziałania Uzależnieniom** - spotkała się w 2023 r. na dwóch posiedzeniach (w siedzibie UMWP). Omawiane tematy (spotkanie w lutym): rekomendacje dla stworzenia sieci postrehabilitacyjnej – po zakończonych programach grantowych (zazwyczaj krótkoterminowych) nie ma dalszej oferty dla dzieci i młodzieży. Omawiano również temat działalności Ośrodka Leczenia Uzależnień w Zapowiedniku. Na prośbę Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej NFZ Oddział Pomorski wydał opinię o działalności OLU w Zapowiedniku. Kolejnym tematem był program SMART, który realizowany jest w poradni w Starogardzie Gdańskim.
Spotkanie Rady (w grudniu) było jej ostatnim posiedzeniem w IV kadencji Rady – omówiono plany Rady na następną kadencję.
- 8) **Zespół Monitorujący Realizację Zadań w zakresie przeciwdziałania zjawiskom patologii społecznych na terenie województwa pomorskiego w 2023 r.** podejmował działania:
 - a) zorganizował spotkanie poświęcone konieczności dostosowania Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2021-2030 do projektowanych zmian ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej oraz wymogowi opracowania przez samorząd województwa ramowego programu psychologiczno-terapeutycznego dla osób stosujących przemoc w rodzinie;
 - b) ogłosił konsultacje dot. projektu Wojewódzkiego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej na lata 2021-2030;
 - c) współorganizacja szkolenia dla zespołów interdyscyplinarnych ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie nt. nowej ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
- 9) **Zespół ds. rozwoju i deinstytucjonalizacji usług społecznych i zdrowotnych w województwie pomorskim.** Do zadań Zespołu należy:
 - a) przeprowadzenie diagnozy obszarów, które powinny zostać objęte procesem rozwoju usług społecznych i zdrowotnych na podstawie dostępnych materiałów, badań, analiz oraz posiadanego doświadczenia;
 - b) identyfikacja interesariuszy procesu rozwoju usług społecznych i zdrowotnych,
 - c) opracowanie planu rozwoju i deinstytucjonalizacji usług społecznych i zdrowotnych w województwie pomorskim,

- d) opiniowanie oraz konsultowanie kluczowych dokumentów i propozycji rozwiązań w zakresie rozwoju usług społecznych i zdrowotnych,
 - e) udzielanie wsparcia eksperckiego przy przygotowywaniu projektów dokumentów strategicznych, programowych lub innych przedsięwzięć w zakresie rozwoju usług społecznych i zdrowotnych,
 - f) wyznaczanie kierunków rozwoju usług społecznych i zdrowotnych, proponowanie nowych rozwiązań i inicjowanie zmian,
 - g) tworzenie płaszczyzny wymiany dobrych praktyk w obszarze rozwoju usług społecznych i zdrowotnych.
- 10) **Wojewódzka Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych** składa się z przedstawicieli organizacji pozarządowych działających na rzecz środowiska osób z niepełnosprawnościami. W 2023 r. Rada podejmowała uchwały dotyczące opiniowania projektów uchwał Sejmiku Województwa Pomorskiego dotyczących realizacji zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami ze środków PFRON oraz projektu Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2024. Pod koniec roku 2023 dobiegła końca 3-letnia kadencja Rady, w związku z powyższym Marszałek Zarządzeniem nr 69/23 z dn. 29.12.2023 powołał skład Wojewódzkiej Społecznej Rady ds. Osób z Niepełnosprawnościami na nową kadencję 2024-2027.
- 11) **Zespół ds. realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS** (koordynacja realizacji Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS na terenie województwa pomorskiego. W roku 2023 odbyły się 3 spotkania zespołu. Szczegółowe informacje o Zespole oraz protokoły ze spotkań zamieszczone są na bieżąco na stronie Departamentu zdrowia: <https://zdrowie.pomorskie.eu/promocja-zdrowia-i-profilaktyka/hiv-aids/>.
- 12) **Pomorski Zespół ds. Zdrowia Psychicznego** - w skład zespołu wchodzi eksperci reprezentujący zarówno podmioty lecznicze, jak i organizacje pozarządowe, uczelnie wyższe, jednostki samorządu terytorialnego, Wojewódzki Urząd Pracy, Narodowy Fundusz Zdrowia czy Pomorski Urząd Wojewódzki. Do zadań zespołu należy m.in.: opracowanie regionalnego programu ochrony zdrowia psychicznego, we współpracy z samorządami powiatów, w zakresie zwiększania dostępności i zmniejszania nierówności w dostępie do różnych form środowiskowego modelu ochrony zdrowia psychicznego, upowszechnienie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego oraz aktywizacja zawodowa i społeczna osób z zaburzeniami psychicznymi, służyć głosem doradczym w sprawie innych działań podejmowanych przez województwo Pomorskie w zakresie ochrony zdrowia psychicznego.
- 13) **Pomorska Rada Oświatowa** w 2023 r. wypracowała stanowiska w sprawie: stanu i konieczności zmian w edukacji – spotkanie 28 czerwca 2023 r. oraz oczekiwanych kierunków zmian w edukacji – spotkanie 4 grudnia 2023 r.
Dodatkowo w obszarze edukacji powołana została Komisja Konkursowa nagrody „Nauczyciel Pomorza”, która brała udział w wyborze dziesięciu kandydatów oraz laureata Konkursu.
- 14) **Pomorski Komitet Rozwoju Ekonomii Społecznej** (dotychczas) – **Regionalny Komitet Ekonomii Społecznej** (obecnie) - powołany Uchwałą nr 185/430/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 21 lutego 2023 r. na mocy przyjętej ustawy z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej. RKRES jest organem konsultacyjnym, doradczo-opiniującym i inicjatywnym Samorządu Województwa Pomorskiego, którego celem jest wzmocnienie rozwoju sektora ekonomii społecznej w regionie. Pierwsze posiedzenie Regionalnego Komitetu Ekonomii

Spółecznej (wcześniej - Pomorski Komitet Ekonomii Społecznej) odbyło się 15 maja 2023 r. Obowiązek powołania RKRES w województwach związany był z przyjętą Ustawą z dnia 5 sierpnia 2022 r. o ekonomii społecznej. Regionalny Komitet Ekonomii Społecznej został powołany Uchwałą Nr 185/430/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 21 lutego 2023 r. Na mocy Zarządzenia nr 26/23 z dnia 25 kwietnia 2023 r. Marszałek Mieczysław Struk powołał 33 członków Komitetu na okres 3 lat.

Członkowie pełnią swoje funkcje społecznie. Członkowie RKRES reprezentują zarówno środowisko podmiotów ekonomii społecznej, administracji publicznej, samorządów, pracodawców, naukowców.

W roku 2023 odbyły się dwa spotkania Pomorskiego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej oraz 4 spotkania Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej. Tematy podejmowane przez grono członków PKRES i RKRES w 2023 r. to:

- a) wypracowanie działań w zakresie koncepcji współpracy w regionie w ramach wdrażania ustawy o ekonomii społecznej;
- b) realizacja zadania „Pakt na rzecz ekonomii społecznej z samorządami w województwie pomorskim w ramach projektu koordynacyjnego FERS „Włączamy Pomorskie”;

Zapoznano się również z: rekomendacjami w świadczeniu usług publicznych przez podmioty ekonomii społecznej, procesem przyznawania statusu przedsiębiorstwa społecznego, działaniami w projektach Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej w ramach RPO WP 2014-2020, przykładami działalności przedsiębiorstw społecznych w zakresie realizacji usług społecznych przez PES, zadaniami ekonomii społecznej w Programie Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2024. Ponadto konsultowano: propozycje budowania marki ekonomii społecznej w regionie, „Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej. Pomorska Ekonomia Społeczna 2030”, programy dwóch regionalnych wydarzeń w 2023 roku: Święta Pomorskiej Ekonomii Społecznej podczas Jarmarku św. Dominka i Kongresu Pomorskiej Ekonomii Społecznej.

- 15) **Pomorski Zespół Doradczy do spraw przeciwdziałania skutkom nadzwyczajnych sytuacji w sektorze usług turystycznych w województwie pomorskim**, powołany został Uchwałą Zarządu Województwa Pomorskiego nr 779/273/21 z dnia 5 sierpnia 2021 r. Członkami zespołu są m.in. samorządowcy, pracownicy naukowci uczelni, przedstawiciele organizacji pracodawców oraz organizacji turystycznych. Do zadań zespołu należą m.in. diagnozowanie i analizowanie kluczowych zjawisk i trendów gospodarki mogących mieć wpływ na sektor turystyki, identyfikacja doświadczeń – dobrych praktyk w zakresie rozwiązywania pojawiających się sytuacji problemowych; przygotowanie rekomendacji długofalowych działań wyprzedzających powstawanie sytuacji problemowych; przygotowanie rekomendacji w zakresie komunikacji i współpracy (wewnętrznej i zewnętrznej) w sytuacjach problemowych; udział w warsztatach i tzw. „burzy mózgów” jako element procesu podejmowania decyzji.

W 2023 r. odbyło się spotkanie Zespołu doradczego ds. sytuacji nadzwyczajnych w turystyce. Na spotkaniu dyskutowano o bieżącej sytuacji branży turystycznej, zauważalnych zmianach oraz trendach i problemach. Podczas spotkania odbył się wykład poprowadzony przez panią Monikę Czaplicką, szefową agencji social media Wobuzz, ekspertkę zajmującą się zawodowo mediami społecznościowymi i komunikacją w nich. Celem wykładu było zwrócenie uwagi członków Zespołu na wagę komunikacji z odbiorcami w Internecie oraz przekazanie wiedzy, która pomogłaby organizacjom w reagowaniu na kryzysy oraz mogłaby być przekazana innym członkom organizacji reprezentowanych przez członków Zespołu. Wykład wzbogacony był

o interaktywną prezentację, dzięki której uczestnicy mogli na własnych urządzeniach wybierać proponowane odpowiedzi lub analizować prezentowane przypadki. Uczestnicy byli angażowani w prezentację i proszeni o wykonywanie prostych ćwiczeń związanych z mediami społecznościowymi. Omówione zostały także konkretne przypadki dotyczące komunikacji w mediach społecznościowych, w tym dotyczące profilu Pomorskie Trasy Rowerowe. Wykład zakończyła sesja pytań i odpowiedzi. Na podstawie zgłoszonych przez członków Zespołu potrzeb i uwag Departament Turystyki stworzył i realizuje badanie okresowe pn. Nastroje pomorskiej branży turystycznej. Skierowane do przedsiębiorców turystycznych badanie skupia się na ocenie bieżącej sytuacji, problemach i uwagach branży oraz perspektywach na przyszłość.

- 16) **Komitet Monitorujący FEP 2021-2027** w roku 2023 r. konsultował m.in. - metodyki wyboru projektów oraz kryteria wyboru projektów w ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 (FEP).

W 2023 roku odbyły się 4 posiedzenia Komitetu Monitorującego FEP 2021-2027:

29 marca 2023 r. – I posiedzenie Komitetu

19-20 czerwca 2023 r. – II posiedzenie Komitetu

11 września 2023 r. – III posiedzenie Komitetu

6-7 grudnia 2023 r. – IV posiedzenie Komitetu.

Więcej szczegółowych informacji pod linkami:

<https://rpo.pomorskie.eu/home/fundusze-europejskie-2021-2027/komitet-monitorujacy-fep-2021-2027-2/>

W ramach prac Komitetu Monitorującego RPO WP 2014-2020, na XVIII posiedzeniu, które odbyło się 12 września 2023 r., podjęto decyzję o zmianie Programu.

Członkami zarówno KM RPO WP 2014-2020, jak i KM FEP 2021-2027 są m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych.

- 17) **Pomorska Wojewódzka Rada Rynku Pracy**, w której pracach uczestniczą przedstawiciele organizacji pozarządowych, jest organem konsultacyjnym, doradczo-opiniującym i inicjatywnym Zarządu Województwa Pomorskiego w zakresie regionalnej polityki rynku pracy i rozwoju zasobów ludzkich. Rada w 2023 roku podjęła 475 uchwał, w tym:

- a) wyrażających pozytywne opinie o zasadności kształcenia zgodnie z potrzebami rynku pracy w zawodach (468 uchwał);
- b) w sprawie zaopiniowania sprawozdania z realizacji Regionalnego Planu Działania na Rzecz Zatrudnienia dla województwa pomorskiego za rok 2022 i działalności Wojewódzkiego Urzędu Pracy w Gdańsku oraz w sprawie wyrażenia opinii o projekcie Regionalnego Planu Działania na rzecz Zatrudnienia dla województwa pomorskiego na rok 2023;
- c) w sprawie zaopiniowania wykazu zawodów, w których może być dokonywana w województwie pomorskim refundacja wynagrodzeń i składek na ubezpieczenia społeczne młodocianych pracowników zatrudnianych na podstawie umowy o pracę w celu przygotowania zawodowego;
- d) w sprawie oceny racjonalności gospodarki środkami funduszu pracy w województwie pomorskim w 2022 roku.

- 18) **Pomorska Platforma Rozwoju Morskiej Energetyki Wiatrowej na Bałtyku** powołana została 23 września 2020 r. Pomorska Platforma Offshore zrzesza przedstawicieli przemysłu, jednostek naukowych, instytucji otoczenia biznesu, samorządów oraz organizacji pozarządowych

zainteresowanych rozwojem morskiej energetyki odnawialnej. Departament Rozwoju Gospodarczego koordynuje działania platformy.

- 19) **Pomorska Rada Przedsiębiorczości (PRP)** wydaje opinie w sprawach realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego w obszarze przedsiębiorczości oraz oceny systemu wspierania przedsiębiorczości na Pomorzu i rekomendacji rozwiązań w tym zakresie. Skupia przedstawicieli regionalnych środowisk gospodarczych. W jej skład wchodzi ponad 40 organizacji członkowskich wybranych spośród: izb przemysłowo-handlowych, instytucji wspierających przedsiębiorczość działających na terenie województwa pomorskiego, związków pracodawców stowarzyszeń i innych organizacji skupiających przedsiębiorców, inicjatyw klastrowych itp. W 2023 roku odbyły się 4 posiedzenia Rady, na których obradowano na temat m.in. sytuacji społeczno-gospodarczej oraz w pomorskich przedsiębiorstwach. Podjęto 2 stanowiska do Rządu w sprawie podjęcia działań mających na celu wsparcie i ratowanie pomorskich przedsiębiorstw, w sprawie podjęcia działań przez administrację rządową mających na celu wsparcie regionu słupskiego w sytuacji zamknięcia zakładu Scania Production Słupsk S.A.

PRP – od 12 grudnia 2023 roku pełni rolę **Rady Programowej Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego.**

- 20) **Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego (WRDS)** - jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, zleconym marszałkowi województwa. Zarządzeniem nr 41/2015 z dnia 19 października 2015 r. Marszałek Województwa Pomorskiego powołał WRDS w Gdańsku.

Członkowie Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego: marszałek województwa, przedstawiciele reprezentatywnych organizacji związkowych, przedstawiciele reprezentatywnych pracodawców, wojewoda. Do kompetencji Wojewódzkich Rad Dialogu Społecznego należą: zajmowanie stanowisk i wyrażanie opinii w sprawach objętych zakresem zadań związków zawodowych lub organizacji pracodawców będących w kompetencji administracji rządowej i samorządowej z terenu województwa; opiniowanie projektów strategii rozwoju województwa i innych programów w zakresie objętym zadaniami związków zawodowych i organizacji pracodawców oraz przygotowywanie sprawozdań z realizacji tych zadań; rozpatrywanie spraw o zasięgu wojewódzkim, które zostały przekazane przez Radę Dialogu Społecznego; przekazywanie Radzie Dialogu Społecznego oraz organom administracji publicznej rekomendowanych rozwiązań i propozycji zmian prawnych; rozpatrywanie spraw społecznych lub gospodarczych powodujących konflikty między pracodawcami a pracownikami, jeżeli zostaną one uznane za istotne dla zachowania pokoju społecznego.

- 21) **Pomorska Rada do spraw regionalnej polityki migracyjnej** (wcześniej Zespół Zadaniowy do spraw regionalnej polityki migracyjnej). Powołana Uchwałą nr 1249/491/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 24.10.2023 r. celem koordynacji działań i podejmowania inicjatyw na rzecz wsparcia integracji imigrantów w województwie pomorskim. Spotkania Rady służą m.in. wymianie informacji o realizowanych działaniach, omawianiu wyzwań, a także potrzeb interesariuszy polityki migracyjnej w naszym województwie. W 2023 roku zorganizowano 4 spotkania Zespołu. Dwa pierwsze skupiały się na działaniach prowadzonych na rzecz Ukrainy w regionie, zarówno przez władze regionalne, lokalne, jak i organizacje pozarządowe, również te międzynarodowe jak: UNHCR, UNICEF, DRC, ICMPD. Trzecie spotkanie poświęcone zostało edukacji dzieci i młodzieży z Ukrainy w Polsce (w spotkaniu uczestniczyli m.in. przedstawiciele ministerstw edukacji polskiego i ukraińskiego). Czwarte spotkanie odbyło się w dn. 8.12.2023 r. podczas konferencji organizowanej przez ROPS pt. „Pomiędzy przymusem a wolnością migracji”.

- 22) **Pomorski Zespół do Spraw Kobiet** – został powołany Uchwałą nr 614/261/21 Zarządu Województwa Pomorskiego z 24 czerwca 2021 r. jako działający przy Zarządzie Województwa Pomorskiego organ doradczo-konsultacyjny, którego celem jest podnoszenie świadomości dotyczącej równego traktowania w zakresie pracy, płacy i awansu zawodowego kobiet. Zespół monitoruje i analizuje potrzeby związane z wyrównywaniem szans zawodowych i ekonomicznych kobiet oraz aktywność organizacji, samorządów i innych podmiotów w zakresie praktyk równościowych. Zespół w 2023 roku spotkał się 8 razy i podjął 6 stanowisk.
- 23) **Pomorska Platforma Współpracy na rzecz cudzoziemców na regionalnym rynku pracy** - jest to partnerstwo instytucji, w tym organizacji pozarządowych, uczestniczących w pozyskiwaniu i obsłudze pracowników z zagranicy na regionalny rynek pracy stanowiące zobowiązanie Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie gospodarki, rynku pracy, oferty turystycznej i czasu wolnego. Koordynatorem aktywności wynikających z udziału w partnerstwie PPW jest Wojewódzki Urząd Pracy w Gdańsku działający w imieniu Samorządu Województwa Pomorskiego. Współpraca partnerów w PPW została podjęta poprzez wyrażenie woli w Liście Intencyjnym 25 maja 2022 r.
- 24) **Wojewódzka Komisja Urbanistyczno-Architektoniczna (WKUA)** jest ciałem doradczo-opiniującym, którego zakres współpracy dotyczy przede wszystkim problematyki zagospodarowania przestrzennego. W 2023 r. odbyło się 5 posiedzeń WKUA poświęconych: pracom nad przygotowaniem opinii Wojewódzkiej Komisji Urbanistyczno-Architektonicznej dot. projektu „Poprawa przepustowości na linii nr 213 Reda-Hel”, przygotowaniem opinii WKUA dot. wykonania opracowania studialno-prognostyczno-planistycznego z elementami planu transportowego dla obszaru Półwyspu Helskiego (3 spotkania);
b) omówieniu „Raportu o stanie zagospodarowania województwa pomorskiego. Ocena realizacji inwestycji na lata 2017-2022”, omówieniu stanowiska Zarządu Województwa Pomorskiego w sprawie procedury oddziaływania na środowisko elektrowni atomowej, dyskusji nad przygotowaniem projektu opinii WKUA dot. „Raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. Ocena realizacji inwestycji w latach 2017-2022”;
c) omówieniu projektu oraz poddaniu pod głosowanie opinii WKUA dot. „Raportu o stanie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego. Ocena realizacji inwestycji w latach 2017-2022”, Omówieniu założeń potencjalnych zmian w dokumentach planistycznych na szczeblu wojewódzkim, w tym PZPWP.
- 25) **Komisje konkursowe opiniujące oferty złożone w otwartych konkursach ofert** na realizację zadań publicznych Samorządu Województwa Pomorskiego w obszarach: pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej; działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami; działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym; nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania; kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; wspierania i upowszechniania kultury fizycznej; turystyki i krajoznawstwa; przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym; działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy, w zakresie określonym w pkt. 1-33 ustawy.
- 26) Oprócz powyższych zespołów i rad społecznych, w skład których wchodziłi przedstawiciele organizacji pozarządowych obradowały również: Komisja Konkursowa opiniująca wnioski o przyznanie stypendium dla twórców kultury, Kapituła Pomorskiej Nagrody Artystycznej, Kapituła Pomorskiej Nagrody Literackiej „Wiatr od Morza”, Kapituła Nagrody Teatralnej

Marszałka Województwa Pomorskiego (Uchwała nr 64/VI/19 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 25 lutego 2019 roku o zmianie uchwały w sprawie określenia szczegółowych warunków i trybu przyznawania dorocznych nagród za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury oraz stypendiów dla twórców kultury), Pomorska Rada Kultury, w której zasiadają m.in. przedstawiciele organizacji pozarządowych, Kapituła Bursztynowego Mieczyka, Kapituła Nagrody „Srebrne Drzewko”.

2. Pomorski Fundusz Pożyczkowy

W 2023 r. Pomorski Fundusz Pożyczkowy udzielił cztery pożyczki dla organizacji pozarządowych w ramach trzech programów wchodzących w skład oferty pożyczkowej PFP na łączną kwotę **2 214 000,00 zł.**

Pożyczki udzielano w ramach programów:

- a) Program Finansowania Pomorskich Organizacji Pozarządowych NGO,
- b) Pożyczki OZE (Odnawialnych Źródeł Energii) w ramach RPO Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020,
- c) Pożyczka Ogólnorozwojowa II.

Wsparcie z funduszu przeznaczone było na cele związane z realizacją projektów współfinansowanych ze środków europejskich oraz środków pochodzących od organizacji międzyrządowych, rządowych i prywatnych służących rozwojowi przedsiębiorczości w województwie pomorskim, w tym również z dziedziny ekonomii społecznej.

3. Wsparcie funduszy lokalnych

W ramach współpracy z pomorskim III sektorem przedstawiciele Biura ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi współpracowali przy działalności dwóch funduszy lokalnych poprzez udział w komisjach opiniujących projekty składane w ramach kolejnych edycji funduszy. Są to: Fundusz Inicjowania Rozwoju prowadzony przez Fundację Inicjowania Rozwoju „Up Foundation” (partnerzy strategiczni: Zakłady Farmaceutyczne POLPHARMA S.A., LPP S.A.) oraz Fabryka Lokalnych Innowacji (wspólna inicjatywa Farm Frites Poland, Zakład Wytwórczy Aparatów Elektrycznych w Lęborku, Profarm oraz Fundacja Lokalna z Nowej Wsi Lęborskiej). Działania obu funduszy adresowane były przede wszystkim do organizacji pozarządowych i grup nieformalnych z całego województwa a w przypadku Fabryki Lokalnych Innowacji obejmowały podmioty z powiatu lęborskiego. Obie inicjatywy pozyskują fundusze od biznesu i dedykują je podmiotom, które chcą zmieniać swoje najbliższe otoczenia na lepsze i bardziej przyjazne dla mieszkańców. Również w ramach zlecenia zadań publicznych w obszarze wsparcia organizacji pozarządowych wsparto finansowo działania dwóch funduszy: Akumulatora Społecznego, którego operatorem jest Pomorska Sieć Centrów Organizacji Pozarządowych oraz Funduszu Inicjowania Rozwoju kwotą po 10 000,00 zł dla każdego z nich. Kwoty ujęte zostały w Tabeli 4.

Cel szczegółowy 2: Wzmacnianie kompetencji przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego, organizacji pozarządowych, podmiotów ekonomii społecznej oraz społeczności lokalnych w zakresie dialogu obywatelskiego, procesu konsultacji społecznych oraz możliwości wymiany tej wiedzy, jak również w zakresie stosowania odpowiedzialnych zamówień publicznych.

1. Konsultowane projekty dokumentów

- 1) **Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego** od 14 lipca do 17 sierpnia 2023 r. prowadził konsultacje społeczne projektu zmiany Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020.
- Główną formą konsultacji społecznych był formularz uczestnika konsultacji, umieszczony na stronie internetowej <http://strategia.pomorskie.eu>, na której zamieszczono także projekt zmiany RPO WP.
- Pisemne stanowiska można było przesyłać w wersji elektronicznej na adres e-mail: rpowp2020@pomorskie.eu lub w wersji papierowej (na adres Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego).
- Ogłoszenie na temat konsultacji projektu zmiany RPO WP zostało opublikowane w prasie o zasięgu regionalnym.
- Wszystkie dokumenty związane z procesem konsultacji projektu zmiany RPO WP były dostępne pod ww. adresem internetowym przez cały okres trwania konsultacji.
- W okresie trwania procesu konsultacyjnego żaden podmiot nie skorzystał z możliwości wyrażenia opinii na temat projektu zmiany RPO WP.

OPINIE (pozytywne):

- a) dwóch projektów uchwał w sprawie ograniczenia populacji zwierząt
- Projekt uchwały w sprawie ograniczenia populacji zwierząt na terenie użytkowanym przez Batalion Ochrony Bazy w Redzikowie, położonym na terenie gminy Słupsk (kompleks wojskowy Redzikowo), administrowanym przez 6. Wojskowy Oddział Gospodarczy w Ustce,
 - Projekt uchwały w sprawie ograniczenia populacji zwierząt na terenie kompleksu wojskowego Gdynia Pogórze;
- b) projektu Regionalnego Planu Działań na Rzecz Zatrudnienia dla województwa pomorskiego na rok 2023;
- c) projektu Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2024.
- 2) **Departament Środowiska i Rolnictwa konsultował z Pomorską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz organizacjami pozarządowymi:**
- a) Uchwała nr 717/LVI/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 31 lipca 2023 r. w sprawie ograniczenia populacji zwierząt (kompleks wojskowy Gdynia Pogórze);
- b) Uchwała nr 716/LVI/23 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 31 lipca 2023 r. w sprawie ograniczenia populacji zwierząt (kompleks wojskowy Redzikowo);

z Pomorską Radą Działalności Pożytku Publicznego:

- a) projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Kaszubskiego Parku Krajobrazowego – w części dotyczącej wykazu obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym;
 - b) projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego – w części dotyczącej wykazu obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym;
 - c) projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie ustanowienia Planu ochrony dla Zaborskiego Parku Krajobrazowego – w części dotyczącej wykazu obiektów o istotnym znaczeniu historycznym i kulturowym;
 - d) projekt uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Puszczy Darżlubskiej;
 - e) projekt Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy aglomeracji trójmiejskiej, w której został przekroczony poziom dopuszczalny dwutlenku siarki.
- 3) **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej konsultował:**
- a) „Regionalny Program Rozwoju Ekonomii Społecznej. Pomorska Ekonomia 2030” przyjęty Uchwałą nr 712/460/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2023 r. był konsultowany w terminie od 9 marca do 14 kwietnia 2023 r. z: Pomorską Radą Działalności Pożytku Publicznego, Gdańską Radą ds. Seniorów, Regionalnym Komitetem Rozwoju Ekonomii Społecznej, podmiotami ekonomii społecznej w województwie pomorskim;
 - b) Referat ds. osób z niepełnosprawnościami wszystkie projekty uchwał konsultował z Wojewódzką Radą ds. Osób Niepełnosprawnych;
 - c) Projekt Regionalnego Planu Rozwoju i Deinstytucjonalizacji Usług Społecznych i Zdrowotnych w Województwie Pomorskim na lata 2023-2025;
 - d) Projekt Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2024.
- 4) **Departament Edukacji i Sportu** - Rada Programowa Regionalnego Programu Strategicznego w zakresie edukacji i kapitału społecznego - powołanie Rady oraz rozpoczęcie prac nad wyrażeniem opinii Rady do Roczego Planu Realizacji RPS 2024 r. – grudzień 2023 r.
- 5) **Departament Europejskiego Funduszu Społecznego** – przeprowadzono konsultacje w ramach Komitetu Monitorującego RPO WP 2014-2020, KM FEP 2021-2027.

Formy i sposoby przeprowadzania konsultacji: wgląd w siedzibie urzędu i przedstawienie uwag/opinii, dostęp do projektu dokumentu na stronie www, zaopiniowanie projektu dokumentu po otrzymaniu pocztą elektroniczną, uczestnictwo w pracach grupy roboczej, uczestnictwo w konferencji konsultacyjnej (spotkaniu zdalnym), spotkania robocze z poszczególnymi organizacjami /przedstawicielami organizacji pozarządowych, w tym spotkania zdalne.

2. Odpowiedzialne zamówienia publiczne

Zarząd Województwa Pomorskiego, uchwałą nr 323/237/21 w dniu 30 marca 2021 r. uzupełnił zapis uchwały nr 749/155/16 udzielającej rekomendacji stosowania w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego i wojewódzkich samorządowych jednostkach organizacyjnych zrównoważonych zamówień publicznych poprzez dodanie zalecanego sposobu realizacji zrównoważonych zamówień (kryteria pozacenowe: aspekty społeczne i/lub środowiskowe czy

aspekty innowacyjne) oraz obowiązku sprawozdawczości. Tym samym wdrażając zapisy m.in. powyższej uchwały w 2023 roku udzielono 32 zamówienia publicznych, które zawierały klauzule społeczne. Kwota udzielonych zamówień publicznych z wykorzystaniem klauzul społecznych netto wyniosła 16 392 267,15 zł.

3. Ekonomia społeczna

W ramach realizacji projektu pozakonkursowego w ramach Działania 06.03. Ekonomia społeczna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego pn.: „Pomorski system przedsiębiorczości społecznej: koordynacja rozwoju ekonomii społecznej w województwie pomorskim na lata 2019-2022” Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej zrealizował w roku 2023 przedsięwzięcia:

- 1) Organizacja i przeprowadzenie cyklu 6 spotkań warsztatowych dla pomorskich podmiotów ekonomii społecznej (PES) pn. Akademia Pomorskiej Ekonomii Społecznej przez Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku. Akademia Pomorskiej Ekonomii Społecznej to był cykl spotkań warsztatowych wraz z doradztwem indywidualnym dla pomorskich podmiotów ekonomii społecznej. Spotkania stanowiły także okazję do sieciowania i wymiany doświadczeń pomorskich przedsiębiorstw społecznych. W ramach APS zorganizowano spotkanie tutoringowe, przygotowujące podmioty do udziału w Jarmarku św. Dominika w Gdańsku. Spotkania zorganizowano na podstawie umowy zawartej z Regionalnym Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych.

Kwota brutto: 31 800,00 zł.

- 2) Przygotowano w formie prezentacji i umieszczono na stronie internetowej es.pomorskie.eu jednolite Standardy podmiotów reintegracji w województwie pomorskim.
- 3) Zorganizowano (usługa gastronomiczna, hotelowa, wynajem sal - zlecona dla Fundacji Leny Grochowskiej):
 - a) 2 spotkania 2-dniowe dla przedstawicieli Ośrodków Wsparcia Ekonomii Społecznej;
 - b) 2 spotkania 2-dniowe dla Pomorskiego Komitetu Ekonomii Społecznej;
 - c) 5 spotkań 1-dniowych w ramach budowania współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, instytucjami pomocy i integracji społecznej, instytucjami rynku pracy, podmiotami ekonomii społecznej na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym dla przedstawicieli ww. instytucji;
 - d) 1 spotkanie 2-dniowe w ramach budowania współpracy między podmiotami ekonomii społecznej, NGO i jednostkami samorządu terytorialnego dla przedstawicieli ww. instytucji

Kwota brutto: 85 956,63 zł.

- 2) Podczas Jarmarku św. Dominika w Gdańsku (22.07-13.08.2023 r.) w dniu 28 lipca 2023 odbyło się Święto Pomorskiej Ekonomii Społecznej. Było to pierwsze wydarzenie tego typu na Pomorzu. Event stanowił część promocji działalności podmiotów ekonomii społecznej podczas 763. Jarmarku Św. Dominika obejmującej również organizację stoisk wystawienniczych podmiotów ekonomii społecznej, które dostępne były w Strefie "Pod Żaglami" na Ołowiance oraz w ramach "Uliczki Pomorskiej" na ulicy Szerokiej. Głównym celem Święta była promocja sektora ekonomii społecznej oraz podmiotów z Pomorza. Podczas wydarzenia podmioty ekonomii społecznej miały możliwość zaprezentowania swojej działalności oraz swoich produktów. Wydarzeniu towarzyszyły atrakcje na specjalnie przygotowanej scenie, wśród których były m.in. występy artystyczne i quizy.

Podczas Święta zaprezentowano także nowy znak Pomorskiej Ekonomii Społecznej - odzwierciedlający wartości i zaangażowanie w rozwój ekonomii społecznej, zainspirowany barwami Herbu Województwa Pomorskiego. Na Jarmarku św. Dominika na 7 stoiskach wystawienniczych mogły prezentować i sprzedawać swoje produkty i usługi: Fundacja Leny Grochowskiej Oddział w Gdańsku, Spółdzielnia Socjalna Zeroban, Spółdzielnia Socjalna „Kooperacja z Sopotu”, Fundacja Świat Wrażliwy z Gdańska, Stowarzyszenie Invisibilia, Fundacja Pępek Świata, Spółdzielnia Socjalna Dalba. Podczas Święta Ekonomii Społecznej przygotowano w Parku Heweliusza w Gdańsku 11 stoisk wystawienniczych dla 11 podmiotów ekonomii społecznej i organizacji pozarządowych: Zakładu Aktywności Zawodowej w Sztumie, Stowarzyszenia LOS, Spółdzielni Socjalnej Sercem do Ludzi, Spółdzielni Socjalnej Słoneczne Wzgórze, Stowarzyszenia Morena, Spółdzielni Socjalna Zeroban, Stowarzyszenia Invisibilia, Fundacji #SerceDlaSportu, Fundacji Świat Wrażliwy, Fundacji Przyszań, Ośrodka Adaptacyjnego Puck. **Kwota brutto: 107 121,00 zł.**

- 3) W ramach działań związanych z rozwojem i promocją ekonomii społecznej na bieżąco aktualizowano wykaz pomorskich przedsiębiorstw społecznych oraz bazę danych o podmiotach ekonomii społecznej na stronach internetowych ROPS i w nowym serwisie www.es.pomorskie.eu, które pełni rolę głównej platformy komunikacyjnej dot. działań związanych z koordynacją ekonomii społecznej w województwie pomorskim.
- 4) Prowadzone były działania dotyczące wyszukiwania, przygotowywania i publikacji nowych materiałów na profil facebook Pomorskiej Ekonomii Społecznej oraz pisane były artykuły zamieszczane na stronach internetowych Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej i Pomorskiej Ekonomii Społecznej.
- 5) Usługa wykonania koszulek z logo „Pomorska Ekonomia Społeczna” w związku z organizacją święta Pomorskiej Ekonomii Społecznej na Jarmarku św. Dominika (Fundacja Aktywna PRZYSTAŃ): **kwota: 1 592,00 zł;**
- 6) Kongres Pomorskiej Ekonomii Społecznej – usługa wykonania wyposażenia stoisk wystawienniczych przez Fundację Rozwoju Społecznej Odpowiedzialności HELISA kwota: **19 500,00 zł.**

Cel Szczegółowy 2 - łącznie: 245 969,63 zł.

Cel szczegółowy 3: Wspieranie potencjału organizacji pozarządowych w zakresie pozyskiwania środków finansowych na działania obywatelskie z różnych źródeł, w tym z funduszy europejskich w okresie programowania 2021-2027

1. Działalność Głównego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich

Główny Punkt Informacyjny Funduszy Europejskich w Gdańsku (GPI) przy Departamencie Programów Regionalnych, w ramach działalności informacyjnej w 2023 r. prowadził konsultacje bezpośrednie, telefoniczne, mailowe oraz indywidualne u klienta, których odbiorcami były m.in. organizacje pozarządowe. GPI inicjował, współorganizował i koordynował wspólne działania i przedsięwzięcia; organizował szkolenia i warsztaty adresowane do organizacji pozarządowych; organizował szereg spotkań informacyjnych (otwartych i zamkniętych – w tym webinarium on-line), również poprzez cykliczną wysyłkę Newslettera (Biuletynu Unijnego UMWP) oraz prowadzenie i zamieszczanie informacji na stronie www.rpo.pomorskie.eu – informował m.in. o działaniach organizacji pozarządowych w zakresie Funduszy Europejskich oraz o konkursach dotacyjnych dla NGO.

2. Działania informacyjne w zakresie pozyskiwania środków w ramach programów międzynarodowych oraz wspieranie pomorskich organizacji pozarządowych w realizacji bieżących projektów

Departament Rozwoju Regionalnego i Przestrzennego podejmował następujące działania:

- a) Prowadzenie Regionalnego Punktu Kontaktowego, wspieranie podmiotów z województwa pomorskiego w przygotowaniu i realizacji projektów w ramach ww. programu, m.in. poprzez działania informacyjne, promocyjne, szkoleniowe, doradcze;
- b) Promocja programów Europejskiej Współpracy Terytorialnej oraz programów zarządzanych centralnie przez Komisję Europejską;
- c) Publikacje dedykowane Europejskiej Współpracy Terytorialnej;
- d) Publikacje informacyjne – aktualności o konkursach w ramach programów międzynarodowych, w tym dla NGO, na stronie internetowej www.programymiedzynarodowe.eu;
- e) stały kontakt z Pomorską Radą Działalności Pożytku Publicznego oraz Biurem ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi.

3. Działania Departamentu Europejskiego Funduszu Społecznego (DEFS)

W ramach programu regionalnego Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021–2027 aspekty społeczne i środowiskowe w zamówieniach zostały uwzględnione w „Zasadach realizacji projektów w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego Plus” w podpunkcie: 1.10.5 Aspekty społeczne i środowiskowe w zamówieniach. W regulaminach konkursów organizowanych przez DEFS w 2023 r. obowiązywały zapisy: „Aspekty społeczne i środowiskowe”. W projektach realizowanych w ramach niniejszego naboru beneficjenci są zobowiązani do zastosowania aspektów społecznych lub środowiskowych, zgodnie z zapisami umowy o dofinansowanie projektu, w odniesieniu do zamówień dotyczących: usług cateringowych, zakupu sprzętu komputerowego (m. in. zakup komputerów, laptopów, tabletów, monitorów, projektorów), usług sprzątnia.

Wymóg dotyczy tych kategorii kosztów, które są przewidziane w budżecie projektu w zatwierdzonym wniosku o dofinansowanie. Nie ma zastosowania w odniesieniu do wydatków rozliczanych za pomocą uproszczonych metod. Obowiązek ten odnosi się zarówno do zamówień realizowanych zgodnie z ustawą PZP, jak i zamówień realizowanych zgodnie z zasadą konkurencyjności. Zapisy dotyczą wszystkich Wnioskodawców, zarówno JST, sektor prywatny, jak i organizacje pozarządowe.

Współpraca z organizacjami pozarządowymi przebiegała głównie w trybie konsultacji przed ogłaszaniem naborami. W 2023 ogłoszono nabory z następujących Działań FEP, w których organizacje pozarządowe mogły występować jako Wnioskodawcy (<https://rpo.pomorskie.eu>):

- Działania 5.11. Aktywne włączenie społeczne,
- Działania 5.13. Rozwój ekonomii społecznej,
- Działania 5.7. Edukacja przedszkolna,
- Działania 5.8. Edukacja ogólna i zawodowa w zakresie projektów dotyczących edukacji zawodowej (projekty zintegrowane),
- Działania 5.8. Edukacja ogólna i zawodowa (w zakresie projektów dotyczących edukacji włączającej),
- 5.8. Edukacja ogólna i zawodowa (w zakresie projektów dotyczących edukacji ogólnej)
- Działania 5.8 Edukacja ogólna i zawodowa (w zakresie wsparcia uczniów w rozwoju ich uzdolnień).

W naborze w ramach Działania 5.11. Aktywne włączenie społeczne zastosowano kryteria premiujące udział organizacji pozarządowych tj.:

- a) ocenie podlegał stopień, w jakim partnerstwo realizowane jest w formule międzysektorowej, tj.: czy projekt jest realizowany w partnerstwie albo partnerstwie międzysektorowym rozumianym jako partnerstwo JST z instytucjami rynku pracy i/lub organizacjami pozarządowymi/podmiotami ekonomii społecznej/przedsiębiorstwami społecznymi.
- b) ocenie podlegało, czy projekt realizowany będzie przez podmioty ekonomii społecznej (PES).

W naborze zastosowano również kryterium dotyczące stopnia, w jakim projekt przyczyni się do zatrudnienia uczestników projektu w podmiocie ekonomii społecznej.

W naborze w ramach Działania 5.13. Rozwój ekonomii społecznej, do którego jako Wnioskodawcy mogły przystąpić wyłącznie organizacje społeczne i związki wyznaniowe, dotyczył wyboru Ośrodków Wpierania Ekonomii Społecznej.

Departament Europejskiego Funduszu Społecznego w 2023 r. podpisał 3 umowy z organizacjami pozarządowymi. Łączna wartość podpisanych w 2023 r. umów na realizację projektów, w których wiodącym beneficjentem jest organizacja pozarządowa, wyniosła **1 078 722,50 zł**, przy czym dofinansowanie projektów wynosi **970 850,25 zł**. Informacje dotyczące powyższych umów zostały przedstawione w Tabeli nr 1.

Tabela 1. Dofinansowanie projektów realizowanych przez organizacje pozarządowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020

Beneficjent wiodący - nazwa	Tytuł projektu	Okres realizacji	Wartość projektu ogółem	Dofinansowanie projektu ogółem	Wkład UE w projekcie ogółem	Data podpisania umowy pierwotnej
Kaszubskie Towarzystwo Sportowo-Kulturalne	Rozwój usług społecznych na terenie gminy Gniewino	2022-09-01 2023-09-30	280 525,00	252 472,50	238 446,25	2023-02-07
Stowarzyszenie Wdzydzko-Charzykowska Lokalna Grupa Rybacka „MORÉNKĄ”	Chojnicki Klub Seniora	2022-08-01 2023-10-31	317 337,50	285 603,75	269 736,87	2023-02-20
POLSKI ZWIĄZEK NIEWIDOMYCH OKRĘG POMORSKI	Kierunek: aktywizacja!	2022-09-01 2023-10-31	480 860,00	432 774,00	408 731,00	2023-03-31
Łącznie			1 078 722,50	970 850,25	916 914,12	

Projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014-2020 mają charakter wieloletni i nie są rozliczane na koniec każdego roku kalendarzowego, a jedynie po ostatecznym zakończeniu. Kwoty umów mogą podlegać zmianom, dlatego nie należy sumować kwot podawanych w sprawozdaniach z poszczególnych lat. Nie ma możliwości podania rzeczywistej (ostatecznej) kwoty wykorzystanej dotacji z rozbiorem na poszczególne lata. Ponadto opiekunowie projektów mogą wprowadzać do informacji zawartych w systemie informatycznym zmiany, np.: korygować informację o formie prawnej beneficjenta. Do kategorii NGO zaliczono poszczególne formy prawne Beneficjenta wskazane w SL 2014: fundacje, Kościół Katolicki, spółdzielnie, stowarzyszenia, organizacje społeczne oddzielnie niewymienione niewpisane do KRS.

Ponadto w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020 w części koordynowanej przez DEFS, finansowanej ze środków EFS, całe Działanie 6.3 Ekonomia Społeczna koncentrowała się na realizacji kompleksowych usług na rzecz rozwoju sektora ekonomii społecznej, głównie przy wykorzystaniu potencjału ośrodków wspierających ekonomię społeczną.

W ramach FEP 2021-2027 organizacje pozarządowe złożyły w 2023 r. 111 wniosków o dofinansowanie w naborów ogłoszonych (Dz. 5,7, 5.8, 5.11, 5.13).

W ramach RPO WP na lata 2014 – 2020 podpisano 224 umowy (Beneficjentem Wiodącym jest NGO) (część EFS) wg stanu na 31.12.2023; wśród tych umów jest 18, które rozwiązano. 3 umowy podpisano w 2023 r. (wg daty podpisania umowy; część EFS) wg stanu na 31.12.2023;

4. Działania Departamentu Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich

Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich [DPROW] w 2023 r. kontynuował wykonywanie zadań delegowanych przez Instytucję Zarządzającą oraz Agencję Płatniczą w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 [PROW 2014-2020] w tym również sieci KSOW oraz zadania Instytucji Pośredniczącej dla działań w ramach Programu Operacyjnego Rybactwo i Morze na lata 2014-2020 [PO RYBY]. W ramach ww. Programów nie ma możliwości finansowania zadań publicznych w rozumieniu przepisów ustawy o działalności pożytku publicznego.

Działania podjęte przez DPROW w zakresie realizacji celu 2 dotyczyły wsparcia działalności lokalnych grup działania [LGD] poprzez organizowanie spotkań szkoleniowych. Z kolei zadania związane z realizacją planów operacyjnych KSOW związane były udzieleniem wsparcia partnerom KSOW (w tym również organizacjom pozarządowym) na różnego rodzaju inicjatyw kierowane do mieszkańców wsi i małych miast województwa pomorskiego.

Istotnym zadaniem DPROW w okresie sprawozdawczym 01.01-31.12.2023 r. było również przygotowanie LGD do konkursu na wybór strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność w ramach wielofunduszowego - w województwie pomorskim - instrumentu RLKS obejmującego środki: Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego oraz Europejskiego Funduszu Społecznego Plus w ramach programu Fundusze Europejskie dla Pomorza 2021-2027 oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. W tym zakresie organizowano spotkania informacyjno-szkoleniowe, konsultowano dokumenty programowe i konkursowe.

Cel szczegółowy 3: kwota zawartych umów – 970 850,25 zł

Cel szczegółowy 4: Wzmacnianie rozwoju partnerskiej współpracy pomiędzy JST, NGO i biznesem poprzez wdrażanie nowych narzędzi współpracy wzmacniających działania NGO oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie ww. współpracy

- 1. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej** w partnerstwie z Towarzystwem Pomocy Potrzebującym „Przystań” oraz Stowarzyszeniem Solidarni Plus od 01.01.2018 r. do 30.09.2023 r. realizował projekt **„Wypracowanie standardu i przeprowadzenie pilotażu w zakresie usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością fizyczną, z uwzględnieniem możliwości finansowania tego rozwiązania”**. Celem projektu było wypracowanie rozwiązań umożliwiających niezależne życie osobom z niepełnosprawnością fizyczną z terenu województwa pomorskiego. W 2023 r. na realizację zadań projektowych przekazano Towarzystwu Pomocy Potrzebującym „Przystań” kwotę **90 000,00 zł**, a Stowarzyszeniu „Solidarni Plus” kwotę **300 000,00 zł**;
- W dniach 16-17.03.2023 r. w ramach działań międzysektorowych zostały przeprowadzone dla organizacji pozarządowych, w tym przedstawiciele lokalnych rad działalności pożytku publicznego warsztaty „Sztuka komunikacji i budowania prawidłowych relacji”. Koszt prowadzącego wyniósł **1 722,00 zł**;
- Dnia 23.10.2023 r. zorganizowane zostało spotkanie kombatanatów ze wszystkich powiatów województwa pomorskiego, którzy zrzeszeni są w Związku Inwalidów Wojennych RP.
- Koszt spotkania: **3 000,00 zł**;
- Dnia 7 grudnia 2023 r. zorganizowane zostało spotkanie środowisk kombatanckich mające na celu podsumowanie całorocznej współpracy. Spotkanie miało charakter uroczysty. Koszt spotkania: **9 960,00 zł**.
- Łącznie: 404 682,00 zł.**

- 2. Kancelaria Marszałka Województwa** w ramach realizowanych zadań w roku 2023 prowadziła partnerskie działania z następującymi organizacjami pozarządowymi podmiotami ekonomii społecznej, którym zleciła realizację zamówień:
- 1) Spółdzielnia Socjalna Zeroban z siedzibą w Gdańsku wykonała 250 szt. portfelików na kwotę 5 535,00 zł;
 - 2) Fundacja Przyszań, Słupsk wykonała 100 szt. domków szachulcowych ceramicznych na kwotę 12 300,00 zł;
 - 3) Fundacja Leny Grochowskiej oddział w Gdańsku wykonała 500 szt. śnieżynek ceramicznych na kwotę 12 300,00 zł;
 - 4) Stowarzyszenie Los, Kościerzyna wykonało 70 szt. ozdobnych plecionych koszy na kwotę 3 150,00 zł;
 - 5) Związek Harcerstwa Polskiego, Chorągiew Gdańska – promocja walorów kulturowych Województwa Pomorskiego oraz atrakcyjności turystycznej regionu w połączeniu z funkcją edukacyjną wydarzenia w związku z organizacją Wędrowniczej Watry „Rozwiń żagle”, kwota: 10 000,00 zł,
 - 6) Fundacja Twojej Telewizji Morskiej z siedzibą w Wejherowie, - promocja walorów historyczno-kulturowych województwa pomorskiego, gospodarczych możliwości regionu oraz

- podnoszenia poziomu wiedzy mieszkańców poprzez produkcję filmów „Pomorskie. Moje miejsce” oraz „25-lat inwestycji w Województwie Pomorskim”, kwota: 45 000,00 zł,
- 7) Fundacja Wydawnictwo Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, z siedzibą w Gdańsku – promocja walorów kulturowych Województwa Pomorskiego wśród jego mieszkańców oraz dbałość o zachowanie zróżnicowania kulturowego regionu w związku z organizacją wydarzenia „4. Walne Kociewskie Plachandry”, kwota: 24 600,00 zł,
 - 8) Fundacja Wydawnictwo Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, z siedzibą w Gdańsku – promocja walorów historyczno-kulturowych Województwa Pomorskiego wśród jego mieszkańców oraz dbałości o zachowanie zróżnicowania kulturowego regionu w związku z organizacją wydarzenia „Fischmarkt” w Gdańsku, kwota: 30 000,00 zł,
 - 9) Fundacja Centrum Myśli Strategicznych, z siedzibą w Sopocie - promocja województwa pomorskiego oraz umacnianie roli samorządu terytorialnego Pomorskiego w dyskusji publicznej w związku z organizacją III Samorządowego Kongresu Finansowego, kwota: 100 000,00 zł,
 - 10) Fundacja Wydawnictwo Zrzeszenia Kaszubsko-Pomorskiego, z siedzibą w Gdańsku - promocja walorów historyczno-kulturowych Województwa Pomorskiego wśród jego mieszkańców oraz dbałości o zachowanie zróżnicowania kulturowego regionu w związku z organizacją wydarzenia pn. „XXIV Światowy Zjazd Kaszubów w Kartuzach”, kwota: 70 000,00 zł,
 - 11) Towarzystwo Przyjaciół Topolówki, z siedzibą w Gdańsku - promocja postaw prospołecznych Województwa Pomorskiego, rozwijania kompetencji dyplomatycznych oraz promowania wartości edukacji wśród jego mieszkańców w związku z organizacją wydarzenia pn. „Gdańsk Model United Nations 2023”, kwota: 5 000,00 zł.
 - 12) Regionalne Centrum Informacji i Wspomagania Organizacji Pozarządowych w Gdańsku - Nagroda Bursztynowego Mieczyka - 20 000,00 zł;
 - 13) Fundacją im. ks. Jana Kaczkowskiego - Konkurs o Nagrodę Okulary ks. Jana Kaczkowskiego - NIE WIDZE PRZESZKÓD - 25 000,00 zł;
 - 14) Fundacją Press Club Polska - Nagroda im. Macieja Płażyńskiego dla dziennikarzy i mediów służących Polonii 2023 - 25 000,00 zł;

Łącznie kwota: 387 885,00 zł

Referat Współpracy Międzynarodowej, KMW ściśle współpracował ze Stowarzyszeniem „Pomorskie w Unii” powołanym na mocy Uchwały Sejmiku Województwa Pomorskiego numer 241/XIX/04 z dnia 1 marca 2004, którego SWP jest członkiem, Pan Marszałek Mieczysław Struk jest przewodniczącym Zarządu, podczas gdy Zastępca Dyrektora KMW pełniła funkcję pełnomocnika stowarzyszenia do 31.10.2023 r.

Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej” (SPUE) rozpowszechnia informacje nt. konferencji, seminariów i konsultacji dotyczących polityk UE; organizuje wydarzenia w obszarach tematycznych istotnych z punktu widzenia regionu i jego interesów; informuje o możliwościach finansowania projektów ze środków unijnych oraz wspiera pomorskie jednostki w zakresie poszukiwania partnerów do międzynarodowych konsorcjów projektowych oraz szeroko pojętej internacjonalizacji. SPUE prowadzi działania edukacyjne na temat wartości wspólnotowych oraz pracuje nad budowaniem świadomości w zakresie priorytetowych polityk unijnych, przede wszystkim w zakresie zielonej i cyfrowej transformacji. Stowarzyszenie utrzymuje bieżący kontakt zarówno z jednostkami z terenu województwa pomorskiego, a w szczególności z Członkami SPUE,

jak i ze swoimi partnerami w Brukseli, m.in. instytucjami unijnymi i przedstawicielami regionów oraz sieci europejskich.

Stowarzyszenie „Pomorskie w Unii Europejskiej” w 2023 roku zrealizowało:

- 1) organizację wizyty studyjnej w Brukseli dla 2 przedstawicieli Żuławskiego Towarzystwa Sportowego z Nowego Dworu Gd., laureata nagrody specjalnej SPUE w kategorii współpraca międzynarodowa w konkursie Bursztynowego Mieczyka za 2022 r. Nagroda specjalna SPUE przyznawana jest w uznaniu zaangażowania organizacji w promocję idei i wartości Unii Europejskiej, która realizując swoje cele współpracuje z partnerami europejskimi lub prowadzi działalność wpisującą się w ramy polityk unijnych oraz stanowi pozytywny przykład dla innych organizacji. Termin 3-6 kwietnia 2023 r.;
- 2) przyznało nagrody specjalnej SPUE w konkursie Bursztynowego Mieczyka za 2023 r. – wręczenie nagrody Klubowi Sportowemu Beniaminek 03 ze Starogardu Gdańskiego podczas Gali 30 listopada 2023 r.

Nagroda SPUE przyznawana jest organizacji: zaangażowanej w promowanie Unii Europejskiej na Pomorzu, aktywnie korzystającej ze środków unijnych, współpracującej z powodzeniem z partnerami z krajów członkowskich UE lub prowadzącej działalność wpisującą się w ramy polityk unijnych oraz stanowiącej pozytywny przykład dla innych organizacji.

3. Departament Rozwoju Gospodarczego współpracował z:

- 1) Fundacją Inicjowania Rozwoju „Up Foundation” w ramach komisji konkursowej Funduszu Inicjowania Rozwoju (w tym ocena wniosków) - przyznawanie grantów organizacjom pozarządowym;
- 2) Zarządem Stowarzyszenia Polskich Regionów Korytarza Transportowego Bałtyk Adriatyk w celu wspólnego lobbowania na rzecz kluczowych projektów infrastrukturalnych w polskiej części Korytarza Bałtyk Adriatyk. Województwo Pomorskie jest członkiem Stowarzyszenia, jak również liderem i regionem koordynującym inicjatywę. Członkami Stowarzyszenia są także organizacje pozarządowe;
- 3) Związkiem Miast i Gmin Morskich na rzecz lobbowania rozwoju małych portów morskich (Województwo Pomorskie jest członkiem tego Stowarzyszenia);
- 4) Zarządem Stowarzyszenia Pomorskie w Azji, którego celem jest promowanie i wspieranie interesów województwa pomorskiego w Azji oraz rozwijanie kontaktów i współpracy między województwem pomorskim oraz Azji.

4. Wojewódzki Urząd Pracy poprzez Centrum Informacji i Planowania Kariery Zawodowej

w Gdańsku i Słupsku realizował następujące formy współpracy z instytucjami pozarządowymi:

- 1) organizacja i prowadzenie warsztatów oraz porad indywidualnych dla klientów organizacji pozarządowej - Stowarzyszenie Horyzont w Słupsku;
- 2) prowadzenie warsztatów dla uczniów szkół ponadpodstawowych – współpraca z Fundacją Inspirujące Przykłady;
- 3) udział przedstawicieli organizacji pozarządowych w przedsięwzięciach organizowanych przez WUP w Gdańsku. Pomorskie organizacje pozarządowe zostały zaproszone do włączenia się w akcję regionalną dla mieszkank Pomorza „Marzec na obcasach”. W działania dla kobiet włączyły się dwie fundacje: Fundacja Aktywizacja filia w Gdańsku oraz Fundacja Gospodarcza w Gdyni (zorganizowały warsztaty rozwojowe dla kobiet). Jedną z prelegentek podczas warsztatów organizowanych przez WUP była przedstawicielka Fundacji Inicjowania Rozwoju

UP FOUNDATION, która poprowadziła warsztat „Bohaterki codzienności – o pracy kobiet w organizacjach pozarządowych”;

- 4) przekazywanie klientom - obcokrajowcom - informacji o instytucjach pozarządowych świadczących pomoc materialną, psychologiczną, medyczną, szkoleniową (np. PCK, Caritas);
- 5) przekazanie ulotek i plakatów informujących o działalności Punktu Wsparcia Cudzoziemców w WUP do PCK i Caritas;
- 6) zaproszenie organizacji pozarządowych będących Partnerami Pomorskiego Obserwatorium Rynku Pracy (PORP) na wydarzenie VII FORUM PORP, na którym prezentowane były tematy i zagadnienia ważne w kontekście trendów oraz zjawisk zachodzących na pomorskim rynku pracy;
- 7) upowszechniał informacje o regionalnym rynku pracy wśród organizacji pozarządowych, będących partnerami PORP i członków PWRRP;
- 8) organizacje pozarządowe wspierały WUP w Gdańsku w promocji wydarzeń organizowanych przez urząd, m.in. Forum PORP;
- 9) świadczył obsługę i wsparcie merytoryczne pomorskich organizacji pozarządowych w zakresie wpisu do Rejestru Instytucji Szkoleniowych (RIS) oraz Krajowego Rejestru Agencji Zatrudnienia (KRAZ), a także obsługa i wsparcie po uzyskaniu wpisu do ww. rejestrów w zakresie aktualizacji danych/kontynuacji działalności jako instytucja szkoleniowa oraz aktualizacji danych/informacji o działalności jako agencja zatrudnienia 42 fundacji, 29 stowarzyszeń w zakresie wpisu do (RIS) oraz 13 fundacji, 6 stowarzyszeń w zakresie wpisu do (KRAZ) – stan na 31.12.2023 r.

5. Departament Środowiska i Rolnictwa

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych współpracował w 2023 roku z organizacjami pozarządowymi zajmującymi się szeroko rozumianą edukacją ekologiczną, ochroną przyrody i ochroną środowiska. Przede wszystkim były to wspólne działania edukacyjne, współpraca przy pozyskiwaniu środków zewnętrznych, wymiana doświadczeń oraz wsparcie merytoryczne w zakresie ochrony przyrody i ochrony środowiska.

6. Departament Zdrowia

- 1) **Szpital Dziecięcy Polanki im. Macieja Płazyńskiego w Gdańsku Sp. z o.o.** współpracował z:
 - a) Polskim Towarzystwem Walki z Mukowiscydozą Oddział w Gdańsku - stała współpraca w zakresie kompleksowej pomocy i wsparcia osób chorych na mukowiscydozę;
 - b) Fundacją LPP - wsparcie w zakresie zakupu sprzętu specjalistycznego, remontów oraz darowizn rzeczowych przekazanych na rzecz pacjentów naszego Szpitala;
 - c) Fundacją Dr Clown - wsparcie przez wolontariuszy, praca z dziećmi, terapia śmiechem;
 - d) Fundacją Sport na Zdrowie - współpraca w zakresie propagowania profilaktyki zdrowotnej astmy i alergii oraz współpraca w zakresie prowadzonej w Szpitalu bezpłatnej Szkoły Astmy i Szkoły Atopii;
 - e) Fundacją Czerwone Noski Kłown w Szpitalu – wsparcie przez wolontariuszy, praca z dziećmi, terapia śmiechem;
 - f) Czepczyński Family Foundation – przekazanie książek dla pacjentów, uwrażliwiających na potrzeby osób z niepełnosprawnościami w celu likwidacji barier i stereotypów związanych z osobami z niepełnosprawnością;

- g) Fundacją Niosę Pomoc – wsparcie przez wolontariuszy, praca z dziećmi, upominki dla pacjentów;
 - h) Fundacją Przemek Dzieciom – organizacja spotkań znanych osób z pacjentami szpitala, upominki dla pacjentów;
 - i) Stowarzyszeniem Prekursor Artystyczny – wsparcie przez wolontariuszy, upominki dla pacjentów;
 - j) Stowarzyszeniem Czarodzieje Uśmiechu – organizacja akcji, które wspierają dzieci z niepełnosprawnością, a także ich rodzęstwa oraz wsparcie w okresie Świat Bożego Narodzenia pacjentów naszego szpitala – Zespołu Długoterminowej Opieki Domowej Dla Dzieci Wentylowanych Mechanicznie.
- 2) **Wojewódzki Szpital Specjalistyczny im. Janusza Korczaka w Słupsku Sp. z o.o.** współpracował z:
- a) Fundacją WOŚP – darowizny sprzętu dla szpitala;
 - b) Słupskim Stowarzyszeniem na Rzecz Rozwoju Hematologii i Transplantacji Szpiku w zakresie działań na rzecz rozwoju Oddziału Hematologii i Transplantacji Szpiku;
 - c) Fundacją Akcja Menstruacja – utworzenie i utrzymywanie punktów pomocy menstruacyjnej na terenie szpitala;
 - d) Stowarzyszeniem „Polacy nie gęsi” w zakresie działań promujących czytelnictwo – ufundowanie książek dla Oddziału Ginekologiczno-Położniczego i Wewnętrznego;
 - e) Fundacją Trzy Maliny – wsparcie pacjentów onkologicznych – dostarczanie toreb na butelki redona i poduszek serc dla kobiet po mastektomii;
 - f) Związkiem Harcerstwa Polskiego – Hufiec Ziemi Słupskiej im. Obrońców Wybrzeża – wspieranie pacjentów w okresie okołoświątecznym;
 - g) Hospicjum Perinatalnym TuliPani – wsparcie rodzin doświadczających straty dziecka;
 - h) Fundacją Kwiat Kobiecości – wsparcie pacjentów onkologicznych;
 - i) Prekursorem Artystycznym – przekazanie upominków/prezentów dla pacjentów pediatrycznych;
 - j) Słupską Akademią Szachową – współorganizacja turnieju szachowego o puchar Prezesa WSzS w Słupsku;
 - k) Fundacją DKMS – Wsparcie Oddziału Hematologii i Transplantacji Szpiku;
 - l) Amicus – Fundacją Łuszczycy i ŁZS – edukacja zdrowotna w ramach wydarzenia Pomorskie dla Zdrowia;
 - m) Fundacją Gdańską – pośrednictwo w przekazaniu sprzętu dla szpitali w Ukrainie;
 - n) Słupskim Stowarzyszeniem Amazonka – wsparcie pacjentek onkologicznych, edukacja zdrowotna w czasie pikniku Pomorskie dla Zdrowia;
 - o) Towarzystwem Stomijnym Pol-ilko – wsparcie pacjentów ze stomią.
- 3) **Szpital dla Nerwowo i Psychiczenie Chorych w Starogardzie Gdańskim** współpracował z Fundacją Dr Clown na podstawie zawartego porozumienia w sprawie wykonywania świadczeń przez wolontariuszy polegających na terapii śmiechem dla małych pacjentów szpitala.
- 4) **Wojewódzki Szpital Psychiatryczny im. Prof. Tadeusza Bilikiewicza w Gdańsku** współpracował z Fundacją Dr Clown (darowizna rzeczowa) oraz z Fundacją Energa z siedzibą w Gdańsku (pozyskanie darowizny).

- 5) **Centrum Zdrowia Psychicznego w Słupsku** od lat współpracuje z organizacjami pozarządowymi, najczęściej w tematyce: przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym. Od 2021 roku na mocy porozumienia o współpracy z Centrum Integracji Społecznej w Słupsku, działającym przy Stowarzyszeniu Horyzont z siedzibą w Słupsku, podejmowane są działania na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem lub wykluczonych społecznie i zawodowo oraz na rzecz pracowników Centrum Inicjatyw Społecznych w Słupsku w zakresie:
- a) nieodpłatnego prowadzenia spotkań psychoedukacyjnych kadry CIS z pracownikiem CZP w Słupsku, mających na celu wymianę informacji o trudnościach w codziennej pracy z osobami uzależnionymi i współuzależnionymi od alkoholu, przeciwdziałanie wypaleniu zawodowemu – 6 spotkań z kadrą (4 osoby) w 2023 r.;
 - b) objęcia wsparciem terapeutycznym uczestników CIS w Słupsku poprzez uczestnictwo w grupach terapeutycznych dostosowanych do potrzeb uczestników – 10 spotkań w 2023 r. dla 20 uczestników.

Ponadto we wrześniu 2023 r. zostało podpisane porozumienie z Fundacją Promocji Zdrowia Psychicznego i Somatycznego Vis Salutis dotyczące realizacji stażu kierunkowego w dziedzinie psychoterapii uzależnień. Czas stażu wynosi 15 dni (120 godzin). W 2023 roku ze stażu w oparciu o ww. porozumienie skorzystała 1 osoba.

- 6) **Szpital Pomorskie sp. z o.o.** współpracowały z:
- a) Fundacją WOŚP, która co roku przekazuje sprzęt medyczny oraz wyposażenie dla Szpitali Pomorskich;
 - b) Grupą Ratownictwa Specjalnego PCK Trójmiasto, która regularnie odwiedza pacjentów z psami – ratownikami, organizując zajęcia z dogoterapii;
 - c) „Fundacją Dobrze że Jesteś Trójmiasto”, która zorganizowała spotkanie w Hostelu w Szpitalu Morskim im. PCK w Gdyni z okazji mikołajek;
 - d) Fundacją Aktywnej Rehabilitacji Region Pomorski – przygotowanie specjalnego występu z okazji Dnia Ratownictwa Medycznego dla ratowników medycznych ze szpitala św. Wincentego a Paulo w Gdyni;
 - e) Fundacją Mam Marzenia, która podarowała pacjentom maskotki z okazji Dnia Pluszowego Misia;
 - f) Fundacją 3Maliny oraz Stowarzyszeniem Turystycznym Swarzewo – uszyto 90 rehabilitacyjnych poduch serc i 120 torebek na butelki redona dla pacjentów oddziałów onkologicznych;
 - g) Fundacją ELNET-Poland, Rambam Health Care Campus – Hospital z Hajfy działającą jako Centrum Nauczania z Zakresu Traumatologii, Sytuacji Nagłych i Zdarzeń Masowych - zorganizowano szkolenie we współpracy ze „Szpitalami Pomorskimi”;
 - h) Fundacją Przemek Dzieciom, która regularnie organizuje odwiedziny znanych aktorów na oddziałach dziecięcych oraz przekazuje zabawki dla małych pacjentów;
 - i) Fundacją Alivia – Szpital Morski im. PCK w Gdyni otrzymał tytuł Szpitala Onkologicznego Dziesięciolecia w województwie pomorskim w konkursie portalu [Fundacja Alivia#Onkomapa2023](#);
 - j) Fundacją PoMoc, która zorganizowała sesję zdjęciową z okazji Dnia Matki dla kobiet z oddziałów onkologicznych;

- k) Trójmiejską Grupą Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków oraz Stowarzyszeniem Wspierania Inwestycji Przyjaznych - Szpitale Pomorskie zrealizowały wspólne działania na rzecz minimalizacji ryzyka kolizji ptaków z oknami Szpitala morskiego im. PCK w Gdyni; na szybach budynku nr 5 umieszczono kolejne specjalne markery zapobiegające rozbijaniu się o nie ptaków;
 - l) Czepczyński Family Foundation zorganizowała wydarzenie na Oddziale Pediatrycznym Szpitala św. Wincentego a Paulo w Gdyni, dzięki której najmłodszy pacjenci otrzymali pięknie wydane zarówno w języku polskim jak i ukraińskim książki pt.: „ABC Empatii”;
 - m) Fundacją Hematologia Gdynia w zakresie organizacji Balu charytatywnego na rzecz Oddziału Hematologii w Szpitalu Morskim im. PCK w Gdyni;
 - n) Fundacją św. Patryka w postaci przekazania przez organizację kilkunastu pomp dla pacjentów Oddziału Onkologii Klinicznej Szpitala Morskiego im. PCK w Gdyni.
- 7) **COPERNICUS Podmiot Leczniczy Sp. z o.o.** w 2023 r. podejmował współpracę z organizacjami pozarządowymi i podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego, w ramach wsparcia Spółki m.in. poprzez darowizny, uzyskane od następujących podmiotów:
- a) Fundacji LPP – darowizna finansowa;
 - b) Pomorskiej Fundacji Neonatologicznej "Dobrze że jesteś " - darowizna rzeczowa;
 - c) Stowarzyszenia Pomocy Dzieciom „Promyk" przy Poradni Leczenia Zeza i Niedowidzenia – darowizna rzeczowa;
 - d) Fundacji WOŚP – darowizny rzeczowe – regularnie przekazywany sprzęt medyczny;
 - e) Fundacji K.I.D.S. Klub Innowatoro w Dziecięcych Szpitalach- darowizna rzeczowa;
 - f) Gdańskim Stowarzyszeniem Kobiet Amazonki, które w Wojewódzkim Centrum Onkologii w ramach wsparcia prowadzi akcje informacyjne dla pacjentów;
 - g) Fundacją 3maliny – która przekazuje poduszki rehabilitacyjne i torebki na butelki redona dla pacjentów w po mastektomii;
 - h) Fundacją dr Clown - odwiedzająca małych pacjentów szpitala;
 - i) Fundacją Piękniejsze Życie – prowadzi warsztaty kosmetyczne dla pacjentów w Wojewódzkim Centrum Onkologii;
 - j) Fundacją Akcja Menstruacja – Punkty Pomocy Okresowej (ogólnodostępne skrzynki z produktami menstruacyjnymi);
 - k) Fundacją Hospicyjną im. Dutkiewicza w ramach kierowania na staże wolontariuszy, pełniących funkcje opiekunów pacjentów;
 - l) Fundacją AID Ratunek - przeprowadzenie szkoleń i pokazów w pierwszej pomocy oraz pomoc uchodźcom z Ukrainy;
 - m) Pomorskim Hospicjum dla Dzieci – działania wolontaryjne;
 - n) Trójmiejską Grupą Poszukiwawczo-Ratowniczą – działania wspierające uchodźców z Ukrainy oraz pomoc w organizacji Festynu z okazji Dnia Dziecka;
 - o) Fundacją Wspierania Rodzin Przyszań - partner projektu „Przystanek MAMA” - wykonawca szkoleń i superwizji;
 - p) Fundacją Twórczych Kobiet - partner projektu „Przystanek MAMA”;
 - q) Fundacją Bicie Serca - działanie na rzecz rozwoju Oddziału Kardiochirurgii Dziecięcej im. WOŚP;

- r) Stowarzyszeniem Grupa Ratownicza Alfa - przeprowadzenie szkoleń i pokazów pierwszej pomocy;
- s) Fundacją Oparcia Społecznego Aleksandry FOSA – wolontariat w ramach pomocy psychologicznej;
- t) Fundacją Darka Michalczewskiego RÓWNE SZANSE – wsparcie organizacji Festynu z okazji Dnia Dziecka;
- u) Fundacją Medycyny Prenatalnej im. Ernesta Wójcickiego – szkolenia on-line dla personelu;
- v) Fundacją Serce Dziecka im. Diny Radziwiłłowej - współpraca i wsparcie Oddziału Kardiochirurgii Dziecięcej im. WOŚP;
- w) Fundacją Dom Hospicyjny w Pruszczu Gdańskim – działania wolontaryjne;
- x) Stowarzyszeniem Walki z Rakiem Płuca - działania wolontaryjne;
- y) Fundacją Przystań Dobra - działania wolontaryjne.

2) Szpital Specjalistyczny w Kościerzynie współpracował z:

- a) Fundacją 3Maliny - akcja „Malinowe Szycie” (wspólne szycie poduszek i torebek na butelki redona);
- b) Fundacją Dr Clown wraz z pracownikami Banku BPH – przygotowanie kąciku relaksu w Placówce w Dzierżąźnie;
- c) Fundacją Alpaki na Kaszubach - alpako i lamoterapia;
- d) Fundacją Zaczytani.org – biblioteczka dla dzieci z Oddziału Rehabilitacji Dziecięcej (najmłodszy pacjenci mogą korzystać z nieograniczonego dostępu do książek) oraz paczki świąteczne dla pacjentów oddziałów dziecięcych z okazji Świąt Bożego Narodzenia;
- e) Fundacją LPP – dofinansowanie zakupu szafek szpitalnych;
- f) Fundacją WOŚP – wsparcie i darowizna sprzętu dla Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej i Mikrobiologicznej;
- g) Fundacją Przyjaźń bez Granic – wsparcie w postaci przekazania wózków inwalidzkich na rzecz Placówki w Dzierżąźnie;
- h) Fundacją IN MUNDO, która wraz z Prywatną Szkołą Podstawową Happy Kids, Szkołą w Kaliszy i Wolontariuszami „Uścisk Dobra” zorganizowały zbiórkę na rzecz hospicjum;
- i) Fundacją Gdańską we współpracy z Urzędem Marszałkowskim Województwa Pomorskiego w zakresie wyposażenia szpitala w różowe skrzyneczki;
- j) Pomorską Koalicją na Rzecz Zdrowia Psychicznego oraz Stowarzyszeniem „Na Drodze Ekspresji” w zakresie organizacji „Dni Solidarności z Osobami Chorującymi Psychicznie”;
- k) Fundacją Wspierania Zdrowia Dzieci i Młodzieży w zakresie realizacji projektu „Model Dom”;
- l) Stowarzyszeniem Opieki Diabetologicznej w Kościerzynie w zakresie organizacji konferencji edukacyjnej z okazji Dnia Cukrzycy;
- m) Stowarzyszenia Fizjoterapia Polska z „AFP Bliżej Do...”- organizacja cyklu spotkań dotyczącej rozwoju fizjoterapii;
- n) Pan Mieczysław Struk Marszałek Województwa Pomorskiego przy współpracy z Departamentem Zdrowia UMWP, Emocja Holistycznym Centrum Wsparcia po Stracie i Hospicjum Perinatalnym „TuliPani” przeprowadzono warsztaty dotyczące emocji skierowane do personelu medycznego;

- o) Caritas Polska Diecezji Pelplińskiej przekazała paczki na święta, dzień Dziecka, mikołajki;
 - p) Stowarzyszenie Kościerskie Amazonki brały udział w I konferencji profilaktycznej poświęconej nowotworom piersi;
 - q) Stowarzyszenie LOS w ramach stałej współpracy przygotowuje rozki dla rodzących mam.
- 3) Pomorskie Centrum Reumatologiczne im. dr Jadwigi Titz-Kosko w Sopocie sp. z o.o.** współpracowało z organizacją pożytku publicznego pn. Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta w zakresie odbycia praktyki zawodowej przez uczestnika Centrum Integracji Społecznej w Sopocie. Praktyki zawodowe odbywają się cyklicznie.
- 4) Szpital Specjalistyczny w Prabutach sp. z o.o.** w ramach realizacji programu Dostępność Plus w roku 2023 podjął współpracę z Oddziałem Pomorskim Polskiego Związku Niewidomych. Współpraca dotyczyła doradztwa przy dostosowaniu obiektów Szpitala do potrzeb osób o szczególnych potrzebach.
- 5) Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień w Gdańsku** współpracował z Towarzystwem Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Gdańskie Centrum Integracji Społecznej w Gdańsku. Na mocy porozumienia o współpracy zorganizowano warsztat zawodowy – sprzątaczką dla uczestniczki CIS w ramach zatrudnienia socjalnego. Również jako porozumienie o współpracy ze Związkiem Stowarzyszeń Bank Żywności w Trójmieście otrzymano darowizny rzeczowe (produkty spożywcze).
- 7. Departament Edukacji i Sportu** współpracował z: Fundacją Centrum Solidarności w zakresie promocji województwa pomorskiego w formie współorganizacji IX edycji ogólnopolskiego konkursu „Olimpiada Solidarności. Dwie dekady historii” oraz ze Stowarzyszeniem Szwadron Kawalerii 2. Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich - promocja województwa pomorskiego w formie współorganizacji Święta 2. Pułku Szwoleżerów Rokitniańskich.
- 1) Pomorskie Centrum Edukacji Nauczycieli (PCEN)** w Gdańsku w 2023 roku współpracowało z:
- a) Fundacją Klasyczna Szkoła Filozofii w Lublinie - współorganizacja olimpiady filozoficznej;
 - b) Stowarzyszeniem „Obszar Metropolitalny Gdańsk Gdynia Sopot” - wspólna organizacja konferencji „Pomorska szkoła włączająca uczniów z doświadczeniem migracji”;
 - c) Centrum Nauki Kopernik w Warszawie - współpraca w ramach projektu edukacyjnego pn. „Koła Młodych Odkrywców”;
 - d) Fundacją dla Dziecka i Rodziny „Wschodzące Słońce” - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - e) Fundacją Lean Education - cykl szkoleń dla nauczycieli promujących pracę metodą Lean Thinking;
 - f) WOJRON-EDU - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - g) Fundacją Samtale - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - h) Polsko-Niemiecką Współpracą Młodzieży - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - i) Centrum British Council - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - j) Centrum Nauki Experiment w Gdyni - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - k) Instytutem Goethego - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - l) Stowarzyszeniem „Dolina Redy i Chylonki” - organizacja form doskonalenia nauczycieli, patronat konkursu ekologicznego;

- m) Fundacją Współpracy Polsko-Niemieckiej - organizacja form doskonalenia nauczycieli,
 - n) Gdańskim Forum Wolontariatu Szkolnego - współprowadzenie sieci nauczycieli – opiekunów szkolnych kół wolontariatu;
 - o) Goethe-Institut - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - p) Centrum Innowacyjnej Edukacji - współorganizacja konferencji New Education Forum Gdańsk;
 - q) Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim - organizacja form doskonalenia nauczycieli;
 - r) Polskim Towarzystwem Dysleksji - organizacja form doskonalenia nauczycieli.
- 2) **Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy im Janusza Korczaka w Kwidzynie** współpracował z:
- a) Związkiem Harcerstwa Polskiego - działalność 68 DH „Wesołe Włóczęgi” w MOW w Kwidzynie;
 - b) Stowarzyszeniem Akwedukt w Kwidzynie - projekty, zajęcia dla wychowanek;
 - c) Stowarzyszeniem Eko-inicjatywa w Kwidzynie - zajęcia ekologiczne dla wychowanek;
 - d) Ochotniczą Strażą Pożarną w Kwidzynie- Działalność Młodzieżowej Drużyny Pożarniczej w Kwidzynie;
 - e) Fundacją Misericordia w Kwidzynie - realizacja projektu „Mobilny fryzjer” w Warsztacie Terapii Zajęciowej w Górkach;
 - f) MMTS Kwidzyn - udział w meczach extra klasy piłki ręcznej;
 - g) Stowarzyszeniem Akademia Sportu Artur Siódmiak – realizacja projektu „My wskazujemy ścieżki, wy wybieracie drogę – stop przestępczości”.
- 3) **Pomorski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli w Słupsku** – współpracował z:
- a) Stowarzyszeniem Przyjaciół Niepełnosprawnych „Dajmy Im Radość” w Słupsku - organizacja konferencji i szkoleń;
 - b) Fundacją Przyszań w Słupsku - organizacja szkoleń i warsztatów.
- 4) **Pomorska Biblioteka Pedagogiczna w Słupsku** – współpracowała z:
- a) Stowarzyszeniem na 102 - współorganizacja spotkań autorskich, pozyskanie publikacji do zbiorów, współorganizacja wystaw prac malarskich, wypożyczanie publikacji;
 - b) Stowarzyszeniem Pomocy Niebieski Skarb Osób ze Spektrum Autyzmu - wypożyczanie publikacji, dzielenie się wiedzą, współudział w wydarzeniach (konferencja „Wspomaganie i wspieranie osób ze spektrum autyzmu”);
 - c) Stowarzyszeniem EDUQ - sfinansowanie spotkania autorskiego, współorganizacja wydarzeń, współudział w szkoleniach (np. „Zintegrowany System Kwalifikacji”);
 - d) Stowarzyszeniem Przyjaciół Żeroma - współorganizacja spotkań, kursu powtórkowego z języków, wsparcie zasobami bibliotecznymi uczestników, np. Młody Lider, EasyFuture oraz nauczycieli, współorganizacja gier, współorganizacja akcji charytatywnych np. zbiórka karmy dla schroniska w Dąbrówce, pomoc dla uchodźców z Ukrainy, Szlachetna Paczka;
 - e) Fundacją Bocianie Gniazdo w Runowie - współorganizacja zajęć literackich, plastycznych, spotkań autorskich, wypożyczanie książek do nauki języka polskiego, literatury pięknej oraz w języku ukraińskim;
 - f) Stowarzyszeniem „Jesteśmy” - inspirowanie i wspieranie twórczości artystycznej osób z niepełnosprawnościami - organizacja wystaw twórczości podopiecznych, spotkania o charakterze uspołeczniania i integracji ze środowiskiem lokalnym.

- g) Fundacją „Sprawni Inaczej” - wspieranie procesu powrotu do społeczeństwa - wizyty w bibliotece oraz współpraca w organizacji Przeglądu twórczości artystycznej - praca w jury;
 - h) Fundacją „Parasol”- współorganizacja wydarzeń integrujących środowisko lokalne z dziećmi i młodzieżą z Ukrainy, inspirowanie twórczego wyrażania siebie - współorganizowanie zajęć, takich jak warsztaty malarskie, zajęcia umuzykalniające, taneczne, teatralne oraz gry planszowe;
 - i) Stowarzyszeniem Miłośników i Animatorów Kultury „BAZUNY” - wspólna realizacja zajęć edukacji muzycznej oraz pozyskanie wsparcia w organizowaniu oprawy muzycznej naszych wydarzeń kulturalnych;
 - j) Polskim Towarzystwem Zapobiegania Narkomanii Oddział Terenowy w Bytowie - porozumienie dot. prowadzenia punktu konsultacji i wsparcia dla osób uzależnionych i ich rodzin, udział eksperta stowarzyszenia podczas działań profilaktycznych organizowanych przez bibliotekę;
 - k) Zrzeszeniem Kaszubsko-Pomorskim Oddział w Bytowie - uzyskanie zasobów literatury regionalnej na potrzeby prowadzenia zajęć i wsparcia nauczycieli języka kaszubskiego oraz pozyskiwanie darmowych publikacji;
 - l) Związkiem Harcerstwa Polskiego Chorągiew Gdańska Hufiec Bytów - współrealizacja działań edukacyjnych, integracyjnych, profilaktycznych oraz udział harcerzy w ramach wolontariatu w działaniach bibliotecznych;
 - m) Fundacją „Sprawni Inaczej” w Miastku - współorganizacja zajęć edukacyjnych czytelniczo-medialnych;
 - n) Miasteczkim Stowarzyszeniem „Mamy Czas” - wspólna organizacja warsztatów dla kobiet, promocja oferty biblioteki na spotkaniach stowarzyszenia;
 - o) Stowarzyszeniem Edukacyjnym „Volumin” - współfinansowanie organizacji wydarzeń i imprez bibliotecznych;
 - p) Słupskim Centrum Organizacji Pozarządowych i Ekonomii Społecznej - udział w szkoleniach;
 - q) Fundacją Latorośl - organizacja warsztatów z hip hopu;
 - r) Słupskimi Korczakowcami - współorganizacja Festiwalu Praw Dziecka, powstanie muralu na murze PBP.
- 5) **Pomorska Biblioteka Pedagogiczna im. Macierzy Szkolnej w Gdańsku** – współpracowała z:
- a) Fundacją Żydowską „Chidusz” - biblioteka otrzymuje od 2016 r. bezpłatnie egzemplarz magazynu żydowskiego „Chidusz” (czasopismo o kulturze, historii i tradycji żydowskiej);
 - b) Fundacją Burza Mózgów - współpraca w zakresie współorganizowania konferencji dla nauczycieli w ramach corocznego Festiwalu Literatury dla Dzieci, który od 2014 r. odbywa się w kilku miastach Polski (co roku podpisywane jest nowe porozumienie, Biblioteka nie wnosi wkładu finansowego);
 - c) Stowarzyszeniem Bibliotekarzy Polskich - biblioteka uczestniczy w badaniach efektywności w bibliotekach naukowych, publicznych i pedagogicznych w ramach realizowanego przez SBP projektu; na rzecz projektu przygotowuje się dane statystyczne dotyczące pracy placówki w danym roku oraz organizacja wydarzeń w ramach Tygodnia Bibliotek;
 - d) Fundacją ISKIERKA - w 2023 r. Biblioteka wzięła udział w akcji O choroba! Miesiąc z ISKIERKĄ (akcji Fundacji i Wydawnictwa Agora) upowszechniającej wiedzę na temat

- chorób nowotworowych, mającej na celu zwrócenie uwagi na społeczny aspekt doświadczenia choroby onkologicznej u dzieci i młodzieży oraz ich bliskich;
- e) Stowarzyszeniem Wielka Liga - współpraca w zakresie współorganizacji Ogólnopolskiego Konkursu „Wielka Liga Czytelników”, mającego na celu promowanie czytania i kultury czytelniczej wśród uczniów szkół podstawowych i ponadpodstawowych;
 - f) Fundacją Powszechnego Czytania - biblioteka otrzymała od Fundacji czytniki Kindle oraz książki w języku angielskim i ukraińskim;
 - g) Stowarzyszeniem Kulturalno-Artystycznym „Bazuna” - Filia w Kościerzynie wraz ze Stowarzyszeniem współorganizuje akcję „Kościerska Stacja Muzyki” – cykl koncertów na terenie Filii (na koncerty wstęp wolny);
 - h) Fundacją Good Culture - nauczyciele bibliotekarze PBPG uczestniczą w darmowych szkoleniach organizowanych przez Fundację;
 - i) Polskim Towarzystwem Ekonomicznym, Fundacją GPW, Fundacją Młodzieżowej Przedsiębiorczości, Związkiem Harcerstwa Polskiego (wraz z Warszawskim Instytutem Bankowości sygnatariusze inicjatywy Rok 2024 – Rokiem Edukacji Ekonomicznej) - PBPG włączyła się do obchodów Roku Edukacji Ekonomicznej poprzez organizację Wojewódzkiego Konkursu Fotograficznego „Żywa okładka książki o tematyce ekonomicznej”;
 - j) Stowarzyszeniem „Latorośl” w Malborku - prowadzenie zajęć z młodzieżą zagrożoną wykluczeniem społecznym.
- 6) Pomorska Medyczna Szkoła Policealna w Gdyni** współpracowała z:
- a) Fundacją Przytulny Domek w Gdyni - uczestnictwo i współorganizacja imprez, przedsięwzięć, organizowanych przez fundację;
 - b) Fundacją PoMoc w Gdyni - inspirowanie kobiet po przejściach onkologicznych – uczestnictwo słuchaczy kierunku Technik usług kosmetycznych i podolog w zabiegach pielęgnacyjnych i leczniczych wśród uczestniczek spotkań;
 - c) Stowarzyszeniem im. Św. Wawrzyńca w Gdyni - współpraca w ramach praktycznej nauki zawodu –kierunek Opiekun medyczny. Wolontariat osób zainteresowanych niesieniem pomocy osobom nieuleczalnie chorym.
- 7) Pomorska Medyczna Szkoła Policealna w Sztumie** współpracowała z:
- a) Stowarzyszeniem Pomocy Osobom Przewlekłe Chorym Dar Serca w Sztumie - słuchacze odbywają praktyki zawodowe, podejmowanie wspólnych działań z okazji Dnia Kobiet, mikołajek i inne, współorganizacja Powiatowego Dnia Seniora;
 - b) Nadwiślańskim Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu - promowanie Pomorskiej Medycznej Szkoły w Sztumie w biuletynie Dobre Praktyki wydawanym przez Nadwiślański Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej w Dzierzgoniu;
 - c) Stowarzyszeniem na Rzecz Kobiet Junona w Piekle koło Sztumu - pomoc kobietom będących w trudnej sytuacji życiowej, organizowana jest pomoc rzeczowa dla kobiet i zabawki, środki pielęgnacyjne dla ich dzieci.
- 8) Pomorska Medyczna Szkoła Policealna w Starogardzie Gdańskim** współpracowała ze:
- a) Stowarzyszeniem Wspomagające Osoby ze Środowisk Dysfunkcyjnych „Można Inaczej” - słuchacze kierunku terapeuty zajęciowego Pomorskiej Medycznej Szkoły Policealnej w Starogardzie Gdańskim mają możliwość udziału w imprezach organizowanych przez stowarzyszenie. Słuchacze kierunku terapeuty zajęciowego Pomorskiej Medycznej Szkoły

Policealnej w Starogardzie Gdańskim są inicjatorem przedsięwzięć na rzecz podmiotów wspieranych przez stowarzyszenie (np. hospicjum);

- b) Udział dyrektora, kierownika szkolenia praktycznego w Starogardzkiej Gali Wolontariatu 2023, podczas której słuchaczka Pomorskiej Medycznej Szkoły Policealnej w Starogardzie Gdańskim otrzymała wyróżnienie za wolontariat.

9) Pomorska Medyczna Szkoła Policealna w Słupsku - współpracowała z:

- a) Gminnym Uniwersytetem Trzeciego Wieku - organizowanie wykładów i pogadanek na rzecz seniorów z gm. Redzikowo przez nauczycieli i słuchaczy szkoły dotyczących m.in. szczepień ochronnych, profilaktyki zdrowia, edukacji pacjentów z nadciśnieniem tętniczym, arteterapii a także masaże relaksacyjne;
- b) Regionalnym Centrum Wolontariatu w Słupsku - praca na rzecz środowiska lokalnego przez Szkolne Koło Wolontariatu;
- c) Słupskim Stowarzyszeniem „AMAZONKA” - cykliczne spotkania warsztatowe organizowane dla społeczności szkolnej w zakresie profilaktyki raka piersi oraz udział w marszach wspierających akcje na rzecz wczesnego wykrywania raka;
- d) Fundacją Wspierania Inicjatyw Niekonwencjonalnych „Sub Ventum” - pomoc i wsparcie inicjatyw o charakterze sportowym, które połączone są z akcjami charytatywnymi – masaże relaksacyjne wykonywane przez nauczycieli i słuchaczy z kierunku technik masażysta dla uczestników imprez;
- e) Polskim Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną KOŁO w Słupsku - pomoc i wsparcie przy organizacji imprez m.in. obchodów Dnia Godności Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną, organizacja imprez mikołajkowych, andrzejkowych, Dnia Życzliwości i Pozdrowień oraz praktyki zawodowe w Warsztatach Terapii Zajęciowej.

10) Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy nr 2 dla Niestyszających i Słabosłyszających w Wejherowie współpracował ze Stowarzyszeniem Przyjaciół Niestyszających Błękitne Motyle - działanie na rzecz wszechstronnego rozwoju i pełnej integracji osób z wadami słuchu w zakresie:

- wspieranie edukacji młodych inwalidów słuchu,
- działania zwiększające percepcję pojęciową osób z wadami słuchu,
- doskonalenie wszechstronności i umiejętności artystycznych osób z wadami słuchu,
- rozwijanie przedsiębiorczości niestyszających,
- przeciwdziałanie bezrobociu,
- rozwijanie aktywności osób niestyszających w tym aktywności zawodowej,
- kompensacja uszkodzonego zmysłu poprzez rozwój i doskonalenie, pozostałych zmysłów;

oraz Międzyszkolnym Klubem Sportowym Niestyszających OLIMP - klub jest członkiem Polskiego Związku Sportu Niestyszających. Pozyskuje środki z Ministerstwa Sportu z funduszu rozwoju kultury fizycznej, które są przeznaczone na organizację zawodów i obozów sportowych oraz na uczestnictwo w ogólnopolskich zawodach sportowych.

Cel szczegółowy 4 – łącznie 792 567,00 zł

Cel szczegółowy 5: Edukowanie w realizacji zadań publicznych

1. **Departament Kultury** realizował postanowienia Programu Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2023 przede wszystkim poprzez wspieranie licznych zadań publicznych realizowanych w ramach otwartych konkursów ofert. Pracownicy Departamentu Kultury brali również udział w spotkaniach konsultacyjnych w Goyki 3 Art. w Inkubatorze w Sopocie. Spotkania dotyczyły porad w zakresie wypełniania ofert, które przedstawiciele organizacji pozarządowych chcieliby składać w otwartych konkursach ofert organizowanych przez Departament Kultury.

Pracownia Kultury Nadbałtyckiego Centrum Kultury w Gdańsku zorganizowała szkolenie on-line dla osób chcących składać wnioski w otwartym konkursie ofert „Rozwój kultury w województwie pomorskim w roku 2024” z udziałem pracowników Departamentu. Pracownicy Departamentu wzięli też udział w spotkaniach producentek i producentów, które odbyły się w dniach 3-5 listopada 2023 r. w Kunszcie Wodnym, siedzibie Instytutu Kultury Miejskiej.

Przygotowywano również prezentacje wyjaśniające wszystkie kwestie związane z ogłoszeniem o konkursie i sposobem wypełnienia oferty, która została rozesłana do wszystkich organizacji pozarządowych, będących w bazie Departamentu Kultury. Prowadzono również poradnictwo z zakresie wypełniania ofert składanych w otwartych konkursach ofert w dziedzinie kultury.

2. **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej** zorganizował spotkanie informacyjne o zasadach aplikowania w otwartym konkursie ofert na realizację zadań Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w obszarze działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym oraz otwartego konkursu ofert na realizację zadań Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w obszarze działalności na rzecz osób z niepełnosprawnościami ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

3. **W ramach edukowania w realizacji zadań publicznych wykonywane były przez departamenty następujące działania:**

- 1) wspólne działania w ramach zadań;
- 2) współuczestnictwo w wydarzeniach;
- 3) monitoringi zadań;
- 4) kontrole w trakcie realizacji zadań;
- 5) kontrole po zakończeniu realizacji zadań.

Cel szczegółowy 6: Ułatwienie mieszkańcom Pomorza dostępu do usług społecznych, w szczególności w sytuacjach nieprzewidzianych zdarzeń kryzysowych

1. Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej realizował w 2023 r. dwa projekty w trybie nadzwyczajnym:

1) **Projekt „Pomorskie Dzieciom”** w ramach Działania 6.2 Usługi Społeczne, Poddziałania 6.2.2. Rozwój Usług Społecznych, Osi Priorytetowej 6 Integracja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020, służący ograniczeniu negatywnych skutków wystąpienia COVID-19.

Projekt zakładał udzielanie grantów na wsparcie w walce z epidemią COVID-19 osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, tj: dzieci i młodzieży przebywających w rodzinnej i instytucjonalnej pieczy zastępczej (w tym opuszczających pieczę zastępczą) lub objętych opieką hospicjów domowych, jak również wsparcie kadry placówek instytucjonalnej pieczy zastępczej (placówek opiekuńczo-wychowawczych i regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej), wsparcie rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka, pracowników organizatorów rodzinnej pieczy zastępczej pracujących bezpośrednio z rodzinami zastępczymi oraz kadry realizującej specjalistyczne usługi w hospicjach domowych dla dzieci.

Wnioski o udzielenie grantów składane były w latach 2021-2023, m.in. przez organizacje pozarządowe, prowadzące zgodnie z rejestrami Wojewody Pomorskiego placówki opiekuńczo-wychowawcze. W 2023 roku wpłynął 1 wniosek o udzielenie grantu. Tabela 2 przedstawia wartość złożonych wniosków.

Tabela 2. Wartość złożonych wniosków przez podmioty pozarządowe w ramach projektu „Pomorskie dzieciom” w roku 2023

L.p.	Podmiot	Kwota udzielonego wsparcia	Kwota rozliczona
1.	Fundacja Społeczna "Bona Fide", ul. Wojska Polskiego 3, 82-440 Dzierżgoń	90 040,00	84 320,00
Razem		90 040, 00	

2) **Projekt „Pomorskie z Ukrainą”** realizowany był w ramach Działania 14.1. Integracja Imigrantów, Osi Priorytetowej 14 Integracja Imigrantów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 i służył przeciwdziałaniu skutkom kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy.

Projekt zakładał powierzenie grantów na działania ukierunkowane na integrację społeczną imigrantów ze społecznością lokalną, a także związane z kompleksową integracją społeczną i zawodową imigrantów. Ponadto, możliwa jest także realizacja inicjatyw związanych m.in. ze wsparciem o charakterze bytowym, opiekuńczym, kursami zawodowymi i językowymi, tłumaczeniami, doradztwem zawodowym oraz pomocą prawną i psychologiczną. Dodatkowo w ramach projektu przewiduje się również realizację działań szkoleniowych skierowanych do pracowników i wolontariuszy instytucji publicznych i organizacji pozarządowych PES/PS, wspierających osoby z doświadczeniem migracji.

Wnioski o powierzenie grantów składane były w latach 2022-2023, m.in. przez organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe oraz inne osoby prawne: podmioty ekonomii społecznej/ przedsiębiorstwa społeczne. W 2023 roku w ramach II tury naboru wpłynęło 17

wniosek, w tym 16 złożonych przez organizacje pozarządowe. Tabela 3 prezentuje wartość złożonych wniosków przez organizacje pozarządowe.

Łącznie kwota udzielonego wsparcia w 2023 r.: 90 040,00 zł

Tabela 3. Wartość złożonych wniosków przez podmioty pozarządowe w ramach projektu „Pomorskie z Ukrainą” w 2023 roku

Lp.	Podmiot	Kwota udzielonego wsparcia	Kwota rozliczona
1.	Fundacja Godność Pacjenta, ul. Czerwony Dwór 8, 80-383 Gdańsk	300 000,00	300 000,00
2.	Związek Harcerstwa Polskiego Chorągiew Gdańska, ul. Za Murami 2-10, 80-282 Gdańsk	300 000,00	300 000,00
3.	FUNDACJA NÔTËRA, Kczewo 112, 83-304 Przdokowo	175 500,00	175 500,00
4.	Stowarzyszenie Przyjaciół Jedyńki, ul. 3 Maja 14, 83-300 Kartuzy	299 700,00	299 700,00
5.	Fundacja NOVA, ul. Biegańskiego 10/12, 80-807 Gdańsk	296 000,00	272 024,44
6.	Stowarzyszenie Sierakowicka Jedyńka, ul. Kubusia Puchatka 7, 83-340 Sierakowice	300 000,00	299 420,12
7.	Stowarzyszenie Fraktal Sopocki, ul. Lipowa 9/5a, 81-702 Sopot	300 000,00	300 000,00
8.	Fundacja Energii Społecznej i Dobrych Praktyk Bateria ul. Grudziądzka 12/1 82-520 Gardeja	300 000,00	300 000,00
9.	Klub Sportowy "Gdańska Akademia Piłkarska Sparta", ul. Nieborowska 39/10, 80-844 Gdańsk	295 975,00	295 975,00
10.	Stowarzyszenie Lokalna Salezjańska Organizacja Sportowa Salos Gdańsk, ul. Gościnną 14, 80-032 Gdańsk	279 060,00	279 060,00
11.	Fundacja Wspierania Inicjatyw Społeczno-Sportowych IMPULS, ul. Gen. Bora-Komorowskiego 3A/2, 80-385 Gdańsk	279 500,00	275 600,00
12.	Towarzystwo Miłośników Kartuz, ul. Hallera 1/128, 83-300 Kartuzy	300 000,00	300 000,00
13.	Fundacja Pomagamy Nie Ziewamy, ul. Chmielna 26/301, 80-748 Gdańsk	300 000,00	270 000,00
14.	Stowarzyszenie Akademia Gładysz Sport, ul. Pilotów 8G/9, 80-460 Gdańsk	296 000,00	295 940,45
15.	Narodowa Fundacja Ochrony Zabytków, Al. Zwycięstwa 241/13, 81-521 Gdynia	300 000,00	300 000,00
16.	Kaszubskie Stowarzyszenie Nurkowe GOOD DIVE, ul. Kościarska 9b/2, 83-300 Kartuzy	300 000,00	300 000,00
RAZEM		4 621 735,00	4 563 220,01

Projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Pomorskiego 2014-2020 mają charakter wieloletni i nie są rozliczane na koniec każdego roku kalendarzowego, a jedynie po ostatecznym zakończeniu. Kwoty umów mogą podlegać zmianom, dlatego nie należy sumować kwot podawanych w sprawozdaniach z poszczególnych lat. Nie ma możliwości podania rzeczywistej (ostatecznej) kwoty wykorzystanego grantu z rozbiorem na poszczególne lata.

Kwota udzielonego wsparcia w 2023 r.: 4 621 735,01 zł

Cel szczegółowy 6 – łącznie 4 711 775,01 zł

Cel szczegółowy 7: Tworzenie dla mieszkańców Pomorza warunków do aktywności obywatelskiej, zgodnie z zasadami równego traktowania – bez względu na płeć, wyznanie, sprawność, pochodzenie etniczne i narodowe, czy wiek, w szczególności w warunkach zagrożenia epidemicznego i innych nieprzewidzianych zdarzeń kryzysowych

1. Działalność w ramach realizacji zadań przez poszczególne departamenty:

- 1) **Departament Edukacji i Sportu** w ramach Konkursu „Nauczyciel Pomorza” koordynował prace Komisji Konkursowej. Komisja brała udział w wyborze dziesięciu kandydatów oraz laureata Konkursu. Komisja Konkursowa opiniowała oferty złożone w otwartym konkursie ofert na realizację w 2023 r. przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego zadań publicznych województwa pomorskiego w dziedzinie edukacji.
- 2) **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej** podejmował wielokierunkową współpracę z organizacjami pozarządowymi, w szczególności w zakresie działalności ciał doradczych, jak i realizacji zadań, w tym zlecania ich w formie 12 otwartych konkursów ofert. Komisje Konkursowe (w skład których weszli przedstawiciele organizacji pozarządowych), oprócz prowadzenia dialogu, dyskusji, nabywały kompetencji eksperckich oceniając w różnych obszarach oferty.
Zorganizowano konferencję szkoleniową z udziałem 140 przedstawicieli NGO „Seniorze, czy chcesz usprawnić działanie swojej organizacji? Poznaj zasady i zdobądź umiejętności, które Twoją skuteczność wyniosą na wyższy poziom!” oraz Pomorskie Forum Rad Seniorów w celu wymiany doświadczeń oraz inicjowania powstawania nowych Rad Seniorów.
Podczas spotkań z seniorami oraz przedstawicielami Rad Seniorów w województwie pomorskim prezentowano działania samorządu podejmowane na rzecz seniorów.
- 3) Wsparcie organizacji pozarządowych przez **Departament Cyfryzacji** w drodze darowizny poprzez przekazanie darowizny w postaci sprzętu komputerowego – komputery stacjonarne 14 szt., laptopy 10 sztuk.
 - a) Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów z siedzibą przy ul. Brackiej 5/10, 00-501 Warszawa (Oddział Okręgowy Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Gdańsku) – komputer stacjonarny 13 szt., laptopy 9 szt.;
 - b) Obywatelskie Biuro Interwencji z siedzibą przy ul. Grottgera 4a, 81-809 Sopot: komputer stacjonarny 1 szt., laptop – 1 szt.
- 4) **Departament Turystyki** ściśle współpracował z Pomorską Regionalną Organizacją Turystyczną oraz z Lokalnymi Organizacjami Turystycznymi z regionu. Ponadto współpracował z organizacjami w ramach zleconych im zadań publicznych, w szczególności ze: Stowarzyszeniem „Szlaki Kulturowe” - Pomorski Szlak Cysterski – poprzez skuteczną formę tematyzacji pomorskiej przestrzeni turystycznej; Stowarzyszeniem Gmin „Polskie Zamki Gotyckie” - Śladami Mikołaja Kopernika na zamkach gotyckich poprzez promowanie walorów turystycznych regionu (www.zamkigotyckie.org.pl); z PTTK Oddziałem Regionalnym w Gdańsku w ramach wytyczania, zagospodarowania i renowacji szlaków turystycznych oraz przy

internetowym serwisie szlaków pieszych województwa pomorskiego - renowacja 82 kilometrów szlaków pieszych województwa pomorskiego, w tym 3 nowe odcinki szlaków w dziale: Szlaki dla osób o szczególnych potrzebach; Fundacją Centrum Nowoczesnej Turystyki - Szlakiem Mikołaja Kopernika w Pomorskim poprzez projekt audiowizualny; Pomerania Manors Stowarzyszenie właścicieli zamków, pałaców i dworów w ramach oznakowanie zabytków na szlaku dworów i pałaców Pomorza - 8 tablic informacyjnych na szlaku, z Fundacją Szansa dla Niewidomych - Kierunek: północ! – m.in zamontowano 24 nadajniki YourWay Beacon na Szlaku Turystycznym Westerplatte.

2. Wsparcie działań powiatowych Centrów Organizacji Pozarządowych działających na rzecz lokalnych organizacji

Doskonalenie systemu wsparcia pomorskich organizacji pozarządowych jest jednym z ważniejszych działań w ramach współpracy międzysektorowej. W ramach współpracy Samorząd Województwa Pomorskiego wspiera centra w świadczeniu usług: doradztwo mentoringowe; szkolenia; warsztaty; doradztwo formalno-prawne; organizacja lokalnych i regionalnych spotkań sieciujących; prowadzenie działań informacyjnych, upowszechniających dobre praktyki; wzmacnianie form partycypacji społecznej – procesów konsultacji, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentów o charakterze regionalnym oraz wzmocnienie współpracy pomiędzy ciałami doradczymi i konsultacyjnymi w regionie. Mapa 1 prezentuje Pomorską Sieć COP oraz wskazuje inne Centra, które funkcjonują w województwie pomorskim.

Mapa 1. Centra Organizacji Pozarządowych w województwie pomorskim

3. Realizacja zadań publicznych

- 1) Departamenty realizujące otwarte konkursy ofert:
 - a) Departament Kultury - DK;
 - b) Departament Edukacji i Sportu (sport) – DES-S;
 - c) Departament Edukacji i Sportu (edukacja) – DES-E;
 - d) Departament Zdrowia – DZ;
 - e) Departament Turystyki – DT;

f) Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej – ROPS.

- 2) Na realizację zadań publicznych w roku 2023 Zarząd Województwa Pomorskiego ogłosił łącznie **18 otwartych konkursów ofert, które wskazuje Tabela 5.**

Tabela 5. Otwarte konkursy ofert na realizację zadań publicznych finansowanych w roku 2023

Lp.	Numer i data uchwały	W sprawie:	Data ogłoszenia	Kwota wskazana w ogłoszeniu
1.	Uchwała nr 283/437/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 16 marca 2023 r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w obszarze działalności osób z niepełnosprawnościami ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	16.03.2023	1 439 900,00
2	Uchwała nr 238/434/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 7 marca 2023 r. DZ	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2023 r. zadań publicznych Samorządu Województwa Pomorskiego obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej oraz powołania Komisji Konkursowej	07.03.2023	220 000,00
3	Uchwała nr 73/423/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 24 stycznia 2023r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie pomocy społecznej, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	25.02.2023	200 000,00
4	Uchwała nr 1073/478/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 5 września 2023 r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie pomocy społecznej, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób został ogłoszony konkurs na realizację zadań z zakresu pomocy społecznej	05.09.2023	80 000,00
5	Uchwała nr 162/429/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 28 kwietnia 2023 r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie promocji i organizacji wolontariatu pn. „Promowanie idei wolontariatu i wspieranie działań wolontarystycznych pomorskich organizacji pozarządowych na poziomie wojewódzkim i międzynarodowym”.	29.04.2023	200 000,00
6	Uchwała nr 713/460/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2023r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 pkt 1-33 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, pn. „Wspieranie powiatowych Centrów Wsparcia dla pomorskich organizacji pozarządowych m.in. w zakresie doradztwa, mentoringu, organizacji szkoleń i warsztatów oraz organizacji spotkań sieciujących”	22.06.2023	220 000,00
7	Uchwała nr 239/434/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 7 marca 2023 r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania „Dofinansowanie wkładu własnego organizacji pozarządowych oraz podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego, realizujących projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych z zakresu zadań publicznych określonych w Programie Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2023 w zakresie wzmacniania aktywności obywatelskiej w obszarach: integracja i pomoc społeczna, rozwój wspólnot i społeczności lokalnych – wspieranie rozwoju partnerskiej współpracy pomiędzy samorządami lokalnymi a podmiotami świadczącymi usługi aktywizacji i integracji na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, promocji i organizacji wolontariatu, działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3”	07.03.2023	100 000,00

L.p.	Numer i data uchwały	W sprawie:	Data ogłoszenia	Kwota wskazana w ogłoszeniu
8	Uchwała nr 715/460/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 22 czerwca 2023 r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 pkt 1-33 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, pn. „Wzmacnianie rozwoju partnerskiej współpracy pomiędzy JST, NGO i biznesem poprzez wdrażanie nowych narzędzi współpracy wzmacniających działania NGO oraz upowszechnianie dobrych praktyk w zakresie ww. współpracy”.	22.06.2023	100 000,00
9	Uchwała nr 1186/408/22 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 1 grudnia 2022 r. DK	w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego województwa pomorskiego: „Rozwój kultury w województwie pomorskim w roku 2023 – wsparcie zadań dotacją do 40 000 zł”	01.12.2022	1 000 000,00
10	Uchwała nr 1185/408/22 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 1 grudnia 2022 r. DK	w sprawie ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego województwa pomorskiego: „Rozwój kultury w województwie pomorskim w roku 2023 – wsparcie zadań dotacją do 40 000 zł”	01.12.2022	1 100 000,00
11	Uchwała nr 178/430/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 21 lutego 2023 r. DES-E	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację w 2023 r. przez organizacje pozarządowe prowadzące działalność pożytku publicznego zadania publicznego Województwa Pomorskiego w dziedzinie edukacji w zakresie wspierania rozwoju kompetencji społecznych i obywatelskich pn. „Aktywni Pomorzanie – rozwój dialogu młodzieży”.	22.02.2023	100 000,00
12	Uchwała nr 59/421/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 17 stycznia 2023 r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadań Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w obszarze działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym pn. „Upowszechnianie i promowanie polityki senioralnej oraz działalności seniorów”	17.01.2023	350 000,00
13	Uchwała nr 209/432/23 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 28 lutego 2023 r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym	01.03.2023	300 000,00
14	Uchwała nr 1124/404/22 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 17 listopada 2022 r. ROPS	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na powierzenie realizacji zadań publicznych na terenie województwa pomorskiego w obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych – prowadzenie mieszkania wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością fizyczną w Gminie Sierakowice w ramach projektu pn. „Wypracowanie standardu i przeprowadzenie pilotażu w zakresie usług mieszkalnictwa wspomaganego dla osób z niepełnosprawnością fizyczną, z uwzględnieniem możliwości finansowania tego rozwiązania”	18.11.2022	189 462,00
15	Uchwała Zarządu Województwa Pomorskiego nr 39/420/23 z dnia 12 stycznia 2023 r. DT	ogłoszenia otwartego konkursu ofert na realizację zadania publicznego województwa pomorskiego: „Rozwój turystyki i krajoznawstwa w województwie pomorskim w roku 2023 – wsparcie zadań dotacją do 20 000 zł”	16.01.2023	70 000,00
16	Uchwała Zarządu Województwa Pomorskiego nr 1203/409/22 z dnia 06 grudnia 2022 r. DES-S	ogłoszenia otwartego konkursu ofert pod nazwą „Wspieranie realizacji zadań z zakresu sportu powszechnego aktywizujących mieszkańców województwa pomorskiego w roku 2023”	06.12.2022	3 966 000,00

L.p.	Numer i data uchwały	W sprawie:	Data ogłoszenia	Kwota wskazana w ogłoszeniu
17	Uchwała nr 1204/409/22 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 06 grudnia 2022 r. zmieniona Uchwałą nr 1277/415/22 ZWP z dnia 22 grudnia 2022 r. (zmiana uchwały dotyczyła zwiększenia kwoty o 100 000 zł, do 890 000 zł) DES-S	ogłoszenia otwartego konkursu ofert pod nazwą „Wspieranie realizacji zadań z zakresu sportu powszechnego aktywizujących mieszkańców województwa pomorskiego w roku 2023”	06.12.2022	890 000,00
18	Uchwała Zarządu Województwa Pomorskiego nr 1205/409/22 z 6 grudnia 2022 r. DES-S	ogłoszenia otwartego konkursu ofert pod nazwą „Wspieranie realizacji imprez sportowych w województwie pomorskim w roku 2023”	06.12.2022	200 000,00

- 3) Liczba ofert złożonych przez podmioty uprawnione w ramach otwartych konkursów ofert i w trybie „małych grantów” – art. 19a. Tabela 6 prezentuje liczbę złożonych ofert

Tabela 6.

Liczba ofert złożonych przez podmioty uprawnione w ramach otwartych konkursów ofert i w trybie „małych grantów” – art. 19a

Wyszczególnienie	Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego		Podmioty kościelne i wyznaniowe		Spółdzielnie socjalne		Spółki non-profit oraz kluby sportowe (w rozumieniu m.in. art. 3 ust. 3 pkt 4 ustawy)		„Małe granty” art. 19a	
	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie	wspieranie	powierzenie
Liczba złożonych ofert	595	6	9	0	5	0	12	0	34	0
Liczba organizacji, które złożyły wnioski o dofinansowanie	518	7	5	0	5	0	8	0	31	0
Liczba organizacji, którym przyznano dotacje	219	2	4	0	2	0	5	0	28	0
Liczba wniosków, które otrzymały dofinansowanie	245	1	7	0	2	0	5	0	29	0
Liczba zawartych umów	243	1	7	0	2	0	5	0	29	0
Liczba zrealizowanych umów	243	1	7	0	2	0	5	0	29	0

4) Wysokość środków finansowych przeznaczonych w roku 2023 na realizację otwartych konkursów ofert przez departamenty Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Wysokość środków finansowych przeznaczonych w roku 2023 na realizację zadań w ramach otwartych konkursów ofert oraz „małych grantów”- art. 19a przekazanych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

L.p	Departament/ zadanie	Środki przeznaczone na realizację otwartych konkursów ofert	Środki przyznane na podstawie rozstrzygnięć konkursów	Środki przekazane na podstawie zawartych umów (konkursy)	Rezygnacja z dotacji przed przekazaniem środków/ uwagi	Środki finansowe przekazane w trybie art. 19a	Wykonanie/ realizacja umów na dzień 31.12.2022
1	Departament Zdrowia: Ochrona i promocja zdrowia i działalności leczniczej	260 000,00	162 600,00	162 600,00	0	37 000,00	199 596,39
2	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	200 000,00	200 000,00	200 000,00	0	51 700,00	249 929,87
3	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: Pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób	środki finansowe w kwocie 80 000 zł pochodzą z rozstrzygnięć konkursów w niepełnej alok.	80 000,00	80 000,00	0	0	80 000,00
4	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: Promowanie idei wolontariatu i wspieranie działań wolontarystycznych pomorskich organizacji pozarządowych na poziomie wojewódzkim i międzynarodowym.	200 000,00	200 000,00	200 000,00	0	0	199 793,42
5	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: Działalność na rzecz organizacji pozarządowych – „wkłady własne”	100 000,00	48 272,07	48 272,07	0	0	48 272,07
6	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: Działalność na rzecz organizacji pozarządowych - „wsparcie COP”	220 000,00	220 000,00	220 000,00	0	0	219 109,99
7	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej: Działalność na rzecz organizacji pozarządowych „Wzmacnianie rozwoju partnerskiej współpracy pomiędzy JST, NGO i biznesem”	100 000,00	70 000,00	70 000,00	0	0	70 000,00

L.p	Departament/ zadanie	Środki przeznaczone na realizację otwartych konkursów ofert	Środki przyznane na podstawie rozstrzygnięć konkursów	Środki przekazane na podstawie zawartych umów (konkursy)	Rezygnacja z dotacji przed przekazaniem środków/ uwagi	Środki finansowe przekazane w trybie art. 19a	Wykonanie/ realizacja umów na dzień 31.12.2022
8	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej - otwarty konkursu ofert sferze publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w obszarze działalności osób z niepełnosprawnościami ze środków PFRON	1 439 900, 00	1 439 900, 00	1 439 900, 00	0	129 300,00	1 560 540,00
9	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej – „Upowszechnianie i promowanie polityki senioralnej oraz działalności seniorów”	350 000,00	350 000,00	350 000,00	0	10 000,00	359 753,12
10	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej – „Realizacja zadania Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.”	300 000,00	300 000,00	300 000,00	0	0	300 000,00
11	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej - Wypracowanie Standardu i przeprowadzenie pilotażu w zakresie usług mieszkalnictwa wspomagane dla osób z niepełnosprawnością fizyczną, z uwzględnieniem możliwości finansowania tego rozwiązania	189 462,00	189 462,00	189 462,00	0	0	183 325,20
12	Departament Turystyki „Rozwój turystyki i krajoznawstwa w województwie pomorskim w roku 2023 – wsparcie zadań z dotacją do 20 000”	70 000,00	70 000,00	70 000,00	0	0	70 000,00
13	Departament Kultury „Rozwój kultury w województwie pomorskim w roku 2023 – wsparcie zadań dotacją do 40 000 zł”	2 100 000,00	2 100 000,00	2 051 000,00	rezygnacja z dotacji 49 000,00	49 000,00	2 099 777,00
14	Departament Edukacji i Sportu „Aktywni Pomorzanie – rozwój dialogu młodzieży”	131 000,00	100 000,00	100 000,00	0	0	91 790,67
15	Departament Edukacji i Sportu-S , Wspieranie realizacji zadań z zakresu sportu powszechnego aktywizujących mieszkańców województwa pomorskiego w roku 2023”	5 056 000,00	5 056 000,00	5 051 000,00	5 000,00 zadanie nie zostało zrealizowane	0	5 051 000,00

L.p	Departament/ zadanie	Środki przeznaczone na realizację otwartych konkursów ofert	Środki przyznane na podstawie rozstrzygnięć konkursów	Środki przekazane na podstawie zawartych umów (konkursy)	Rezygnacja z dotacji przed przekazaniem środków/ uwagi	Środki finansowe przekazane w trybie art. 19a	Wykonanie/ realizacja umów na dzień 31.12.2022
16	Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej Wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej „Organizowaniu i prowadzeniu Ośrodka Adopcyjnego w latach 2023-2027”	600 000,00 konkurs rozstrzygnięty pod koniec 2022 r.	600 000,00	600 000,00	Umowa wieloletnia zawarta na podstawie zlecenia w roku 2022	0	600 000,00
	RAZEM	11 316 362,00	11 186 234,07	11 132 234,07		277 000,00	11 382 887,73

łącznie na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (konkursy ofert oraz tryb małych grantów – art. 19a ustawy) **przekazano** organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych kwotę **11 409 234,07 zł.**

Oferty wspólne:

- 1) **Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej** – w ramach konkursu ofert na realizację zadania Samorządu Województwa Pomorskiego w roku 2023 w sferze zadań publicznych obejmujących działalność pożytku publicznego w zakresie działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie określonym w art. 4 pkt 1-33 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, pn. „Wspieranie powiatowych Centrów Wsparcia dla pomorskich organizacji pozarządowych m.in. w zakresie doradztwa, mentoringu, organizacji szkoleń i warsztatów oraz organizacji spotkań sieciujących” wpłynęły **4 oferty wspólne, które zostały dofinansowane:**
 - a) Fundacja Dla Was z siedzibą w Łężycach oraz Stowarzyszenie EDUQ z siedzibą w Lęborku: kwota dotacji 20 000,00 zł;
 - b) Stowarzyszenie EDUQ z siedzibą w Lęborku oraz Fundacja Dla Was z siedzibą w Łężycach: kwota dotacji 20 000,00 zł;
 - c) Centrum Inicjatyw Obywatelskich z siedzibą w Słupsku oraz Słowińska Grupa Rybacka z siedzibą w Przewłocze: kwota dotacji 18 000,00 zł;
 - d) Stowarzyszenie Pozytywni z siedzibą w Starogardzie Gdańskim, Lokalna Grupa Działania „Chata Kociewia” z siedzibą w Nowej Wsi Rzecznej oraz Pomorska Sieć Centrów Organizacji Pozarządowych z siedzibą w Słupsku: kwota dotacji 16 320,00 zł.
- 2) **Departament Edukacji i Sportu** - zlecił realizację zadania publicznego województwa pomorskiego w dziedzinie edukacji w zakresie wspierania rozwoju kompetencji społecznych i obywatelskich pn. „Aktywni Pomorzanie – rozwój dialogu młodzieży w ramach oferty wspólnej Gdańskiemu Stowarzyszeniu Prawników "PROGRESSIO" z siedzibą w Gdańsku i Fundacji Samorządność z siedzibą w Gdańsku; kwota dotacji: 100 000,00 zł.

Powyższe kwoty ujęte zostały w tabeli Tabeli 4. Wysokość środków finansowych przeznaczonych w roku 2023 na realizację zadań w ramach otwartych konkursów ofert oraz „małych grantów”- art. 19a przekazanych w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

4. Zadania zlecane organizacjom pozarządowym na podstawie przepisów ustaw innych, niż ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie

- 1) **Departament Zdrowia** - Uchwała nr 57/318/22 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 18 stycznia 2022 roku w sprawie ogłoszenia konkursu ofert na realizację w latach 2022-2026 zadania z zakresu zdrowia publicznego pod nazwą „Prowadzenie punktów konsultacyjno-diagnostycznych na terenie województwa pomorskiego” oraz powołania Komisji Konkursowej. Punkt w Gdańsku prowadzony jest przez Fundację Pomorski Dom Nadziei z siedzibą w Gdańsku; kwota przekazana na realizację zadania w roku 2023 – **75 000,00 zł**;
- 2) **Departament Programów Rozwoju Obszarów Wiejskich**, na podstawie ustawy o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 2422 z pozn.zm.) zawarł umowy z 4 organizacjami pozarządowymi:
 - a) Stowarzyszeniem Turystycznym Kaszuby – Organizacja warsztatów rękodzielniczych – ceramik i batik - kwota: 27 500,00 zł ,
 - b) Stowarzyszeniem „Bursztynowy Pasaż” Lokalna Grupa Działania – konkurs Aktywne Społeczeństwo w koncepcji Inteligentnych Wiosek - kwota: 28 000,00 zł,
 - c) Związkiem Gmin Pomorskich – Przyszłość pomorskiego rolnictwa i obszarów wiejskich w dobie postępujących zmian klimatycznych i globalizacji rynków rolnych - kwota: 45 231,00 zł,
 - d) Fundacją „Na Cały Głos” – Tradycje świąteczne Kociewia – kwota: 9 500,00 zł.Łączna kwota przekazana na podstawie umów: **110 231,00 zł**;
- 3) **Departament Rozwoju Gospodarczego** zawarł umowy z 6 organizacjami pozarządowymi:
 - a) Fundacją Interizon – w zakresie organizacji Interizon Innovation Night oraz Interizon Day 2023 - kwota 8 000,00 zł,
 - b) Fundacją InfoShare promocja gospodarcza ”InfoShare 2023” - promocja Województwa podczas konferencji „Infoshare 2023” - kwota: 18 450,00 zł,
 - c) Fundacją CODE:ME – hackaton Hack4change – kwota: 20 000, 00 zł,
 - d) Fundacją Inspirujące Przykłady – kwota: 20 000,00 zł,
 - e) Związkiem Miast i Gmin Morskich „Pomorskie Forum Solidarności Klimatycznej im. Pawła Adamowicza” – kwota 125 000,00 zł,
 - f) Fundacja Edukacyjna Perspektywy – kwota 18 696,00 zł.Łączna kwota przekazana na podstawie umów: **210 146,00 zł**;
- 4) **Departament Kultury** na podstawie ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych w ramach współorganizacji 48. Edycji Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni Pomorska Fundacja Filmowa w Gdyni otrzymała środki finansowe w wysokości **300 000,00 zł**. Jednym z głównych celów Fundacji jest organizacja konkursów i festiwali filmowych, a w szczególności Festiwalu Polskich Filmów Fabularnych w Gdyni.

Łącznie na podstawie innych ustaw przekazano organizacjom pozarządowym **695 377,00 zł**.

Łącznie na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przekazano organizacjom pozarządowym na realizację zadań publicznych kwotę **11 409 234,07 zł**.

Podsumowanie

1. Biuro ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi koordynując współpracę Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi:
 - 1) realizowało bieżące wsparcie merytoryczne dla przedstawicieli organizacji pozarządowych w zakresie współpracy z Samorządem Województwa Pomorskiego;
 - 2) przygotowało z przedstawicielami III sektora Program Współpracy Samorządu Województwa Pomorskiego z organizacjami pozarządowymi na rok 2024;
 - 3) uczestniczyło w Kapitulie oraz współorganizacji Gali Nagrody Bursztynowego Mieczyka im. Macieja Płażyńskiego. Nagroda jest wieloletnią, międzysektorową, partnerską inicjatywą w województwie pomorskim. Główne nagrody przyznawane są wspólnie przez Marszałka Województwa Pomorskiego oraz Wojewodę Pomorskiego. Jej głównym celem jest wzmocnienie i docenienie sektora obywatelskiego oraz podniesienie prestiżu i etosu pracy w organizacjach pozarządowych, a także poszerzenie aktywności społeczności lokalnych.
 - 4) wspierało działania funduszy: Akumulator Społeczny, Fundusz Inicjowania Rozwoju, Fundusz Fabryka Lokalnych Innowacji w Lęborku. Wsparcie działań polegało na udziale przedstawicieli Biura w komisjach grantowych oceniających inicjatywy lokalne oraz promowanie idei działania funduszy lokalnych.
 - 5) brało udział w posiedzeniach Konwentu Wojewódzkich Rad Działalności Pożytku Publicznego.
 - 6) wzięło udział w Pomorskim Forum Inicjatyw Pozarządowych, które zostało zorganizowane w Bolszewie w dniach 4-5.12.2023 r. (dofinansowane w ramach dotacji dla Pomorskiej Sieci Centrów Organizacji Pozarządowych).
2. Wskaźniki realizacji Programu – podsumowanie.
 - 1) szacunkowa liczba odbiorców realizowanych zleczanych zadań publicznych: około **607 893 osób**; w tym z obszaru:
 - a) turystyki: ok. 180 000 osób;
 - b) kultury: ok. 284 143 osób, w tym:
 - odbiorcy „na żywo”: 127 540,
 - odbiorcy online: 156 603,
 - inne (publikacje): 25 253 egzemplarzy;
 - c) sportu: ok. 40 801 osób;
 - d) zdrowia: ok. 3029 osób;
 - e) polityka społeczna: ok. 99 920 osób;
 - 2) liczba organizacji pozarządowych podejmujących zadania publiczne w oparciu o dotacje przekazywane przez samorząd na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego: **260**;
 - 3) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu województwa na realizację tych zadań – **11 316 362,00 zł**;
 - 4) liczba i różnorodność zadań publicznych realizowanych przy współpracy samorządu Województwa i organizacji pozarządowych:
 - w Programie określone zostały zadania publiczne w **18 obszarach** zgodnych z art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;

- z 18 obszarów wymienionych w Programie - 12 obszarów podlegało współpracy finansowej – zlecenie zadań na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (ogłoszono 18 otwartych konkursów ofert na realizację zadań publicznych);
- liczba przedsięwzięć, którym udzielono patronatów Marszałka Województwa Pomorskiego wyniosła - 52

3. Finansowe formy współpracy – podsumowanie.

- 1) Ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie – zlecenie zadań publicznych (Tabela 4):
 - a) wysokość środków finansowych przeznaczonych z budżetu województwa na realizację zadań publicznych (konkursy grantowe) – **11 316 362 zł**;
 - b) wysokość środków przekazanych na podstawie zawartych umów – **11 409 234,07 zł**;
 - c) realizacja umów na dzień 31.12.2023 – **11 382 887,73 zł**.
- 2) Współpraca finansowa – inne: **7 416 538,89 zł**, w tym:
 - a) Cel szczegółowy 2: **245 969,63 zł**;
 - b) Cel szczegółowy 3: **970 850,25 zł**;
 - c) Cel szczegółowy 4: **792 567,00 zł**;
 - d) Cel szczegółowy 6: **4 711 775,01 zł**;
 - e) Cel szczegółowy 7: **695 377,00 zł**.

Wnioski

1. Działania podejmowane przez organizacje pozarządowe są jednym ze skuteczniejszych sposobów realizacji zadań własnych Samorządu Województwa Pomorskiego w obszarach współpracy wskazanych w Programie, dlatego Samorząd Województwa Pomorskiego z roku na rok zwiększa liczbę zadań zleczanych podmiotom III sektora oraz zwiększa wysokość środków przeznaczonych na realizację tych zadań.
2. Aktywność organizacji pozarządowych przyczynia się do podniesienia jakości realizowanych zadań publicznych i wzbogacenia oferty Województwa Pomorskiego kierowanej do mieszkańców Pomorza.
3. Organizacje pozarządowe są bardzo ważnym partnerem do współpracy dla Samorządu Województwa Pomorskiego w wielu istotnych dla społeczeństwa obszarach, w tym wspierania grup narażonych na wykluczenie społeczne, rozwoju aktywności społeczności lokalnej, aktywizacji społecznej i zawodowej, w tym aktywizacji zawodowej młodych ludzi, wchodzących na rynek pracy itd. Ponadto organizacje pozarządowe pełnią ogromną rolę w budowaniu sieci współpracy różnych instytucji i samorządu.
4. Sytuacje kryzysowe pokazują siłę i profesjonalizm podmiotów III sektora, jednak jest to możliwe dzięki współpracy finansowej z Samorządem Województwa Pomorskiego.
5. Sytuacje kryzysowe pokazały, że organizacje pozarządowe gotowe są do niesienia pomocy bez zasobów finansowych, do których dostęp jest przede wszystkim czasochłonny. Dlatego w pierwszej kolejności uruchamiają własne zasoby. W perspektywie ostatnich lat i kryzysów podmioty sektora pozarządowego artykułują potrzeby szybkich rozwiązań prawnych na przekazywanie środków publicznych oraz tworzenie funduszy rezerwowych/kryzysowych, które mogłyby być narzędziem natychmiastowego uruchamiania środków finansowych.
6. Satysfakcjonujący poziom współpracy pomiędzy Samorządem Województwa Pomorskiego i organizacjami pozarządowymi obliuguje do utrzymania takiego stanu a nawet do podnoszenia poziomu współpracy, czyniąc ją coraz bardziej efektywną.
7. Mając na celu podnoszenie standardów oraz jakości współpracy samorządu z organizacjami pozarządowymi proponuje się:
 - monitorowanie działań organizacji w trakcie realizacji zleczanych zadań;
 - realizację wspólnych projektów i inicjatyw rozwijających komunikowanie się;
 - szkolenia, w tym z wypełniania ofert, planowania realizacji zadania oraz rozliczania dotacji;
 - intensyfikacja spotkań pracowników UMWP w organizowanych lokalnie spotkaniach z organizacjami pozarządowymi.